

Zvezek za okt., nov.

DUHOVNI PASTIR

**S sodelovanjem več
duhovnikov urejuje**

Alojzij Stroj

Šestintrideseti letnik

Ljubljana 1919

Jugoslovanska knjigarna

Natisnila Jugoslovanska tiskarna

Cena: 12 K na leto

VSEBINA:

	Stran
Več vaje v fonetiki! (Iv. Filipič.)	417
Pridige za nedelje in praznike:	
Rožnivenška nedelja. — Sv. rožnivenec — naša sreča. (Val. Bernik.)	418
Osemnajsta nedelja po binkošti. — Spovedna oblast. (P. Hugolin Sattner.)	423
Devetnajsta nedelja po binkošti. — Praznik posvečevanja cerkva. — I zunanjemu i notranjemu tempelju božjemu pristoja svetost. (Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik.)	426
Dvajseta nedelja po binkošti. — Kako potrebna je dobra vzgoja. (J. T.)	429
Praznik vseh svetnikov. — Trojni vzrok, zakaj naj se veselimo današnjega praznika. (Fr. K.)	434
Enoindvajseta nedelja po binkošti. — O odpustkih. (Val. Bernik.)	437
Vseh vernih duš dan. — Istina vic in strašne muke v njih. (Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik.)	442
Dvaindvajseta nedelja po binkošti. — Duša je podoba božja in neumrjoča. († Anton Križman.)	448
Triindvajseta nedelja po binkošti. — O posebni sodbi. (P. J. P.)	451
Poslednja nedelja po binkošti. — O splošni ali poslednji sodbi. (P. J. P.)	453
Prva adventna nedelja. — Adventne misli. (Fr. K.)	456
Katehitični govori o veri in apostolski verolzpovedi. (Dekan Anton Skubic.)	
VII. Jezus Kristus. — 1. Bog — človek	459
VIII. Jezus Kristus. — 2. Učenik	462
Pogled na slovstvo. — Šolske knjige za pouk verouka na ljudskih, meščanskih in srednjih šolah. — Učni načrt za verouk na splošnih in strokovnih obrtnih nadaljevalnih šolah. — Knjige Družbe sv. Mohorja. — Stanko Premrl: Godovnice nebeški Materi. — 17 pesmi za razne Marijine praznike in godove tekom cerkvenega leta. Za mešani zbor (deloma z orgljami).	

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 12 K na leto

10.-11. zvezek

V Ljubljani, oktober, november 1919.

XXXVI. let.

Več vaje v fonetiki!

To je ena novejših zahtev, ki jo stavijo učitelji homiletike tudi na cerkvene govornike. Imajo namreč za to važne razloge, izmed katerih so naslednji trije poglobitni:

1. Poslušalci imajo pravico zahtevati, da govornik izgovarja govorne besede lepo razločno, za uho prijetno, živahno. To pa more le fonetično izvežban govornik. Važno je to zlasti pri izobražencih, ki imajo večkrat priliko poslušati v fonetiki tehnično izobražene igralce in predavatelje. Pa tudi preprost človek dobro čuti razliko med govornikom, ki precizno artikulira vokale in konzonante, pa med govornikom, ki govori prehitro, nejasno, nerazločno.

2. Jasna izgovarjava najbolj koristi govorniku samemu. Fonetično izvežban govornik lahko čuva svoj organ in ga ravno s tem, da govori pravilno fonetično, vedno bolj vežba. Resnico te trditve potrjujejo zlasti fonetično izvežbani igralci, ki lahko govorijo štiri do pet ur, ne da bi se utrudili, kam-li, da bi postali hripavi. Nasprotno pa vidimo, da govornik, ki ni privajen fonetični izgovarjavi, rad zaide v kričanje in čim bolj kriči, tem manj ga ljudje razumejo. S tem, da kriči, pa seveda napenja tudi za govorjenje potrebne organe, zlasti občutljive glasilke v grlu, in odtod pride, da govornik le prekmalu opeša, kar se prav posebno rado zgodi cerkvenemu govorniku, ki mora po pridigi večkrat maševati v mrzli cerkvi ali več ur še spovedovati.

3. Pravilno izgovarjavo zahteva od govornika tudi čast božja. Pridiga je namreč bogoslužno opravilo. Spodobi se pa, da vsako tako opravilo izvršimo kar najbolj mogoče dobro, ne le po notranje (vsebina govora), ampak tudi po zunanje (pronunciacija). »Tam, kjer je dleto kiparjevo ustvarilo občudovanja vredne kipe, kjer je čopič slikarjev napravil neskončno ljubeznjive Madone, kjer je potrpežljivost umetnic vtakala z zlatom in srebrom v preproge prava čuda umetnosti, tam, kamor so pozlatarji pri-

nesli dragocene posode, kjer pesništvo dviga liturgične ceremonije do v srce segajočih prizorov, kjer se dviga duša umetnikova ob zvokih dečkov in mož, orgelj in harf pred tron Najvišjega, — se pač spodobi, da ne zaostaja tudi govornik s svojo besedo.«¹ — Povsem tem nam bo umljivo, da je bil pred kratkim nastavljen v vratislavskem katoliškem semenišču poseben duhovnik-učitelj, ki poučuje bogoslovce v fonetiki.²

Ivan Filipič.

Rožnivenška nedelja.

Sv. rožnivenec — naša sreča.

Greh prvih staršev je prinesel človeštvu vso nesrečo. »Trnje in osat ti bo rodila zemlja« (I. Mojz. 3, 18). Tako je napovedal Bog Adamu, zapeljanemu po Evi. Zato sv. Bernard tudi Evo imenuje trnje, trnje, katero je vsem zadalo smrt. Toda zemlja je rodila vsled božjega neskončnega usmiljenja tudi rožo. Sv. Bernard spet pravi: »Roža je Marija, katera vsem prinaša srečo in zveličanje.« (Brev. hod.) Zato je srečenosna in zveličanska tudi molitev, ki je spletena iz duhovnih rož nebeški roži Mariji v čast ter se imenuje rožnivenec. In kako je molitev sv. rožnega venca naša sreča, vam pojasnim danes v čast rožnivenški Kraljici na nekaterih zgledih.

Ne bom vam pripovedoval, kolika sreča je bila, da je Bog po Devici Mariji poklical sv. Dominika v 13. stoletju, da je z molitvijo sv. rožnega venca zatrl krivoverstva po južni Evropi. Omenim naj vam nekaj o početku praznika sv. rožnega venca.

1. Papež Pij V. je l. 1571. povabil evropske kneze in vladarje na križarsko vojsko zoper vedno bolj pretečo turško nevarnost. Toda po nemški državi je bilo tedaj vse raztrgano zaradi verskih preprirov, po francoski je divjala meščanska vojska, angleška je tedaj odpadla od vere in katoliške Cerkve. Zato se je odzval papeževemu vabilu samo španski kralj in benečanska ljudovlada, da se hočejo pridružiti papeževi armadi ter iti nad Turka. Don Juan d'Austria, polbrat španskega kralja, je bil izbran za vrhovnega poveljnika. Papež mu je priporočil, naj trdno zaupa v Boga in pomoč preblazene Device, vojake naj odvrača od kletvine, igranja in nečistosti, toliko bolj pa naj

¹ Prim: Kirche und Kanzel, Blätter für homiletische Wissenschaft, 1918.

² O tej priliki opozarjamo na članke o prednašanju cerkvenih govorov v lanskem Duhovnem Pastirju.

jim naroči moliti sv. rožni venec. Na praznik Marijinega rojstva je prejelo vse vojaštvo, častniki in moštvo, sveto obhajilo. Dne 21. septembra je jadrало krščansko brodovje iz mesinske luke ter je 7. oktobra zadelo na premočno turško. Don Juan avstrijski je potegnil na svoji admiral-ski ladji kvišku zastavo, okrašeno s križem in starim zmagounim napisom: »V tem znamenju boš zmagal.« Vse krščanstvo je molilo dan na dan po vseh cerkvah sv. rožni venec, zlasti še sv. oče Pij V. Ob dnevu bitke se je hotel papežev zakladnik, ki je prevzel večino vojnih stroškov, o neki važni zadevi z njim pogovoriti. Kar sredi pogovora preneha sv. Oče, odpre okno, pogleda proti nebu in reče zakladniku: »Sedaj ni časa za denarne zadeve; pojdite, zahvalite Boga, v tej uri je naše brodovje turško premagalo popolnoma.« In res se je vse tako zgodilo pri Lepantu na Grškem. O tem priča še sedaj belomodra zastava v arzenalu v Pulju. Vsled te tako slavne zmage je ukazal papež ustaviti v lavretanske litanijske prošnje: »Pomoč kristjanov, prosi za nas!« Papež Gregor XIII. je vpeljal praznik Kraljice sv. rožnega venca 1. nedeljo oktobra, papež Klemen XI. ga je ukazal za vso Cerkev vsled dobljene zmage nad Turki l. 1716. na Ogrskem, ko so spet rožnivenške bratovščine zlasti v Rimu obilno in goreče molile in prosile Pomočnico kristjanov ravno na praznik Marije Snežnice, 5. avgusta. Papež Leon XIII. je vpeljal molitev sv. rožnega venca za celi mesec oktober (oziroma november ali december), ustavil v litanijske prošnje: »Kraljica presvetega rožnega venca, prosi za nas«, ter na pobožnost sv. rožnega venca podelil poleg prejšnjih še nove odpustke. Tako so hoteli rimski papeži krščanstvo za vse čase opominjati, da molitev sv. rožnega venca prinaša srečo, srečo in zmago nad vsemi sovražniki.

Zato so tudi sedanji papež Benedikt XV. ob svetovni vojski posebno priporočili molitev sv. rožnega venca, da bi prejkoprej tolika nesreča in kazen božja odjenjala ter bi se vrnil mir in sreča med narode.

2. Ne le poglavarji sv. Cerkve, tudi svetni vladarji so videli v sv. rožnem vencu srečo in blagoslov.

Cesar Karel V. je bil prepričan, da rožni venec njegovemu cesarstvu prinaša največ varstva in blagoslova. Zato ni opustil rožnega venca tudi, ko ga je čakala kaka prav težka državna zadeva; rekel je večkrat: »Ko bom zmolil rožni venec, potem naj pride na vrsto še državna zadeva.«

Filip II., španski kralj, je svojemu sinu na smrtni postelji dal tak-le nauk: »Če hočeš svoje kraljestvo ohraniti ter v miru obdržati, nosi vedno rožni venec, molek, seboj in moli ga pridno!«

Po težkem boju s Turki, je benečanska ljudovlada proglasila: »Niso naši generali, ne naši bataljoni, ne naše orožje, ki so nam pridobili zmago, temveč moramo zmago pripisovati naši ljubi Gospej rožnivenški.« Nekaj podobnega se bere že v I. knjigi Makabejcev: »Zmaga v boju ne pride od množine vojakov, ampak z nebes je moč.« (3, 19.)

3. Ni čuda, da nahajamo celo vrsto najslavnejših vojskovodij in državnikov, ki so kaj radi molili sv. rožni venec. Tako princ Evžen, premagalec Turkov na Ogrskem leta 1716., maršal Radecki.

Ko je maršal Radecki neposredno pred bitko pri Novari hotel svojega konja zajahati, iskal je nekaj prav skrbno po tleh. Neki vojak prihiti ter mu pomaga iskati — in kaj najde? V travi najde rožni venec, ki ga vojskovodja vesel in spoštljivo spravi, nato pa začne zmago-slavno bitko.

Ne sicer vojskovodja, pač pa prvobornik za prostost Irske nasproti Angležem, Daniel O'Connell, se je vedno zanašal na molitev sv. rožnega venca in vsak svoj uspeh je pripisoval nebeški Kraljici.

Kdo še ni slišal o nesebičnem domoljubu in zvestem poveljniku Andreju Hofer, v čigar rokah je bila nekaj časa usoda Tirolske. Kot deželni poglavar v Inomostu je vsak večer molil sv. rožni venec naprej, in vsi njegovi ljudje so morali za njim moliti. »Če ste z nami jedli,« je dejal, »morate tudi z nami moliti.«

Kako visoko je čislal in za koliko srečo je imel sv. rožni venec sloveči spreobrnjenec, pravoznanec dr. Jarke, ki je bil svoj čas tudi v avstrijskem ministrstvu, pričajo te-le njegove besede, ko ga je neki učenjak dražil zaradi rožnega venca: »Kakor je potrebna človeku jed in pijača, tako mu je tudi molitev. Pobožnost sv. rožnega venca pa je duši kruh, pijača in hrana, obsega kratko ves evangelij, vsebuje vse krščanstvo, je tolažba kristjanom, veselje svetnikom, hvalospev angelom, molitev presvete Trojice. Pusti me torej nemoteno moliti moj rožni venec in ne verjemi, da bi bilo kaj spodobnejšega za ljudi, kakor rožni venec.« Odgovoril mu je torej v smislu sv. Pavla, ki piše: »S srcem se veruje v pravičnost, z ustmi se pa priča v zveličanje.« (Rim. 10, 10.)

4. Kakor je sv. rožni venec srečonosn za vse krščansvo, za katoliško Cerkev, za države in dežele, tako je tudi za družine in posamezne ljudi.

Papež Pij IX. so 11. aprila 1877 zaslišali skupino francoskih romarjev in govorili so jim v slovo te-le besede: »Molite vendar vsi skupaj v svojih družinah vsak večer

sv. rožni venec! Oče in mati, sinovi in hčere, molite vsak dan to preprosto, lepo in z odpustki tako bogato obdarovano molitev. Vzemite to, otroci moji, kot mojo zadnjo besedo in opomin, ki ga vam zapuščam.« Naslednje leto so bili mrlič in glas je šel o njih, da so umrli Marijin papež.

Neka žena je ihte potožila svoji prijateljici, kako mož že več mesecev z njo grdo ravna in da jo je pahnil celo v klet, hoteč jo pokončati. Najhujše ji pa dene, ko mož tako ostudno kolne, kadar govori z njo. Prijateljica ji svetuje, naj se vpiše v rožnivenško bratovščino in ji poda blagoslovljeno vrtnico, da naj jo pomoči v vodo, ki jo bo pil njen mož. Žena stori vse tako. Mož odslej ni več preklinjal, pomiril se je popolnoma in sloga se je vrnila v družino. Kolika sreča!

5. Med najbolj sloveče godbenike spada Krištof Gluck. Bil je sin ubožnih, pa poštenih in zelo vnetih katoliških staršev z Dunaja. Kot mal deček je pel na koru, in imel tako lep glas, da se je cerkev tudi zaradi tega bolj polnila s poslušalci. Ko nekega dne zopet čudno lepo poje, približa se mu samostanec ves ginjen, mu vošči srečo vsled takega pevskega daru ter mu reče: »Pač ničesar nimam, da bi ti mogel podariti v znamenje svojega veselja nad teboj, kakor ta-le rožni venec. Obdrži ga za spomin od brata Anzelma, in obljubi mi zlasti, da boš molil nanj vsak večer v čast preblaženi Devici in nebeški Materi. To ti prinese srečo, moj mladi prijatelj, in ako ostaneš temu zvest, bo Bog tvoj trud na priprošnjo naše ljube Gospe blagoslovil, slaven boš postal in enkrat vreden nebeških spevov v sv. raju.« Krištof sprejme hvaležno moglek in obljubi samostancu moliti sv. rožni venec, dokler bo živel.

Kar je brat Anzelm napovedal mlademu pevcu, se je vse izpolnilo. Redno je molil sv. rožni venec, ki ga je imenoval »brevir godbenikov«. In rajši se je odtrgal na Dunaju ali Parizu od najsijajnejše gostije ali veselice, kakor da bi bil opustil svojo molitev. Po naročilu dunajskega nadškofa je prišel v Italijo, kamor si je že zgodaj želel, potem je postal glasbeni učitelj Marije Antoanete, hčere znane cesarice Marije Terezije, nesrečne francoske kraljice. Ohranil pa je Krištof Gluck sredi popačene družbe povsod sveto vero in čisto srce. Molil je sv. rožni venec, kakor je bil obljubil bratu Anzelmu, in zlagal sloveče skladbe. Ko pa nekega dne postavlja na note mrtvaški psalm »De profundis« — »Iz globočine vpijem k Tebi«, zadene ga kap. Tako ga najdejo mrtvega, a v roki rožni venec. Izpolnilo se je, kar mu je bil napovedal brat Anzelm. Rožni venec mu je prinesel srečo.

L. 1915., v drugem letu svetovne vojne, je pisal v Bogoljubu vojak z bojišča to-le: Nedavno sem našel p a d - lega junaka, ki ga je osamljenega dohitela smrt. Ležal je zapuščen v lastni krvi; mrtvaški oder mu je bila prostrana njiva, rumena pšenica je nadomeščala cvetje. Z obrazom je bil obrnjen proti jugozapadu — proti slovenski domovini. Gotovo so mu zadnje misli pohitele na dragi dom. Osamljen je bil ob smrtni uri, pa ne obupan. To nam priča rožni venec, ki si ga je bil ovil okoli roke. Njegovo smrt je ožarjalo upanje srečne večnosti, veselega svidenja nad zvezdami. Kajne častna in srečna smrt!

V Rimu v sikstinski kapeli je slavní slikar Michelangelo naslikal vesoljno sodbo. Na tej sliki se dvigajo duše zveličanih na biserni vrvici v nebеса. Ta biserna vrvica pa ne pomeni nič drugega, kakor rožni venec. Blagor torej tistim, ki jim je rožni venec nekaj domačega, ga nosijo pri sebi, ga molijo, ob njem premišlujejo skrivnosti življenja, trpljenja, smrti in povelíčanja Gospodovega. Rožni venec jim bo tista vrv, tista vez, s katero jih Marija vleče v nebеса.

Sv. Bonaventura pravi, da je v vseh naših razmerah, v veselih in žalostnih urah, naj se nam godi dobro ali slabo, najbolje, kar moremo storiti, to, da premišljujemo življenje Jezusovo. Najložje pa se to zgodi, ako molimo sv. rožni venec. Tedaj nam stopi pred oči božji Zveličar v jaslícah, v templu, v vrtu Getzemani, pri Pilatovem stebru, in spet na Oljski gori, ko se dviga v nebo. Pa na rožnem vencu, tem znamenju miru in zveze med Bogom in človekom, ni udeležen samo božji Sin, ampak tudi njegova presveta Mati, tudi ona je sodelovala za naše odrešenje. Brez Marije si rožnega venca ne moremo misliti. Zato sklepno zopet opominjam: Molite radi in pobožno, premišljevajte sv. rožni venec, ta molitev vam prinese srečo, srečo časno in srečo večno. Molite ga po družinah vsak dan, molite ga zasebno doma, v cerkvi, na potu in srečni boste v življenju in smrti. Marija sama nam to obeta po sv. Cerkvi: »Blagor človeku, kateri me posluša in čuje pri mojih vratih vsak dan in name pazi pri podbojih mojih duri.« (Preg. 8, 34.)

Val. Bernik.

Osemnajsta nedelja po binkošti.

Spovedna oblast.

Današnji evangelij mi nudi priliko, da govorim o zakramentu sv. pokore, ki je ena izmed najvažnejših in najzveličavnejših ustanov Kristusovih. Ta ustanova se tudi lahko imenuje spovedna oblast. Nekateri jo občudujejo, drugi se je bojé, tretji jo zaničujejo in sramoté. Preden mi izrečemo svojo sodbo, hočemo pre-mišljevati dogodek v današnjem evangeliju.

I. Gospod Jezus je stopil v čoln in se dal prepeljati v svoje mesto Kafarnavm. Poda se v ribiško hišo in takoj vró ljudje skupaj od vseh strani in zastavijo pot. Tedaj prineso mrtvoudnega k hiši, pa ne morejo z njim pred Jezusa; vendar si znajo pomagati. Neso bolnika na ravno streho in odondot ga po vrveh spustijo doli, ravno pred Jezusa. Ko Gospod bolnika zagleda, pravi: Zaupaj sin, tvoji grehi so ti odpuščeni!« (Mat. 9, 2.) Te besede so bile kakor hladilno olje za siromaka. Zaslužil je kazen, prejel pa tolažbo; zaslužil je zavržen biti, bil pa je milostno sprejet! »Sin«; tako imenuje Gospod siromašnega grešnika. »ti si mi odpovedal službo, šel si na ptuje, kjer je tvoja duša stradala. Toda moje usmiljenje je večje, kakor tvoja zagrešenost, tvoji grehi so ti odpuščeni.«

Pismarji so temno gledali, ko so čuli te besede. Iz svetega pisma so dobro vedeli, da le eden, namreč Bog, zamore grehe odpuščati. Sedaj pa pride ta človek in se predrzne izgovoriti besede: Tvoji grehi so ti odpuščeni. Kdor tako govori, je Bog, ali pa si prilastuje božjo moč, tedaj »preklinja Boga.« Preveč so bili ošabni in hudobni, da bi bili spoznali Jezusa za Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta; zatoorej jim ni kazalo drugega, kakor obdolžiti ga bogokletstva.

Jezus, ki je videl v srca svojih nasprotnikov, pravi tedaj: »Zakaj mislite hudo v svojih srcih? — Ako menite, da samo Bog zamore grehe odpuščati, tedaj je vaša misel opravičena. Ako pa menite, da ima to oblast samo Bog Oče, ne pa tudi Sin in Sveti Duh, tedaj je to velika pomota. Naravnost hudobno pa je, ako jaz v potrjenje mojega božanstva naredim očividni čudež, vi pa kljub temu vstrajate v svoji trdovratnosti in zakrknjenosti.« — Bliža se trenutek, ko bo Jezus s čudežem dokazal svoje božanstvo, in ta čudež bo božje delo prve vrste, ki bo imel velik zgodovinski pomen za vse bodoče čase. Pismarji so vedno bolj zakrknjeni; pričenja se velik duševni boj, v katerem bo sijajno zmagal Jezus, pismarji pa bodo osramočeni.

II. Kaj je čudež? Čudež je dejanje, ki se izvrši preko naravnih postav. Bog je postavil naravne postave in deluje po njih. Vendar on ni navezan nanje, on tudi lahko dela brez teh postav, ali preko teh postav, ker on je vse-mogočen. Tako dejanje pa, ki ga Bog naredi brez naravnih postav, imenujemo čudež. Čudež v naravi je, ako se n. pr. hipoma pomiri vihar na morju, če mrtvouden ozdravi, se mrlič k življenju prebudi; čudež tem večji, čimbolj gorostasno se izvrši. So pa še drugi čudeži, ki so večji od čudežev v naravi, ti se pa vrše v človeški duši, in semkaj spada odpuščenje grehov.

Tedaj povzame Jezus zopet besedo in pravi: »Kaj je lažji reči: Odpuščeni so ti tvoji grehi, ali reči: Vstani in hodi?« Kdor ima količkaj pameti, bo rekel, da je oboje enako težko, ali da je eno težji od drugega. To so spoznali tudi pismarji, kakor so bili hudobni in potuhnjeni. Ko so bili pismarji že popolnoma v zagati, tedaj zamahne Jezus zadnjikrat in jih duševno popolnoma pobije na tla, rekoč: »Da pa veste, da ima Sin človekov oblast, na zemlji odpuščati grehe, naredim pred vašimi očmi in vpricho celega sveta očividnega čudeža.« — Vse je napeto; ljudje se komaj upajo dihati. Jezus pa slovesno in častljivo stegne roko in pravi mrtvoudnemu: »Vstani, vzemi svojo posteljo, in pojdi na svoj dom!« Velik strah prevzame množico, kajti »mrtvoudni je vstal in šel na svoj dom.«

Tu imate jasen dokaz božanstva Kristusovega. Pismarji gredo premagani svojo pot; imajo oči, pa ne vidijo, imajo ušesa, pa ne slišijo; kakor njihovi očetje, tako oni. Priprosto, nepokvarjeno ljudstvo pa, ki je videlo čudež, je strmelo in častilo Boga, ki je dal ljudem tako oblast.

Tudi preroki in drugi sveti možje so delali čudeže, toda nikdar iz lastne moči. Nihče izmed njih ni izjavil, da je Mesija, še manj, da je božji sin, enega bitja z Bogom Očetom. Ko bi bil kdo kaj takega trdil, nikdar ne bi bil več naredil čudeža, ker Bog ne more laži potrjevati s čudežem. Jezus pa je trdil oboje in je to trditev pojasnil s čudeži, ki jih je storil iz lastne moči. Sicer pa imamo za njegovo božanstvo še drugih dokazov. Ko je bil Jezus v Jordanu krščen, se je odprlo nebo in glas se je zaslišal: »Ta je moj ljubeznivi Sin, nad katerim imam dopadajenje.« (Mat. 3, 16.) Bil je gotovo Očetov glas, ki Jezusa imenuje svojega sina. In Janez Krstnik spričuje pozneje pri sv. Janezu: »Videl sem Duha kakor goloba z neba priti, in je na njem ostal... In jaz sem videl in sem pričeval, da je ta Sin božji.« (Jan. 1, 32, 34.) — In ko je Jezus zvezan stal pred velikim zborom, ga je vprašal veliki duhovnik: »Zarotim te pri živem Bogu, da nam poveš, če si ti Kristus, sin živega Boga.« Tedaj reče Jezus: »Ti si rekel, jaz sem«

(Mat. 26, 63.), dasiravno je vedel, kake posledice bo to imelo zanj, za njegovo mater in za apostole. Največji dokaz Jezusovega božanstva pa je njegovo veličastveno vstajenje od mrtvih. Recite torej kar hočete: Preroki starega veka, nebo in zemlja in celi svet nam kličejo: Kristus je bil pravi, živi Bog, ko je ozdravil mrtvoudnega, ko mu je odpustil grehe, in ostane Bog na vekomaj.

III. Iz vsega tega je jasno kot beli dan, da je imel Jezus kot Bog pravico grehe odpuščati, da je pa to pravico lahko podelil tudi drugim; saj je »njemu dana vsa oblast v nebesih in na zemlji.« (Mat. 28, 18.) To je storil na veliko-nočno nedeljo; dihnil je v navzoče apostole, rekoč: »Prejmite Svetega Duha! Komur boste grehe odpustili, so jim odpuščeni, in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.« (Jan. 20, 23.) — V Kafarnavmu je bila položena podlaga, tukaj je bil ustanovljen zakrament svete pokore.

Je pa velika sličnost med mrtvoudnim in grešnikom. Sveto pismo namreč uči, da smrtni greh vzame nadnaravno življenje, da je smrt duše. Mrtvega k življenju prebuditi pa zamore samo ljubi Bog. To uči tudi sv. Avgustin: »Grešnik hodi po nogah, tipa z rokami, gleda z očmi, posluša z ušesi. Meniš pa, da grešnik živi? Živi, toda le po telesu, boljši del njegovega žitja je mrtev, namreč duša; stanovanje je živo, gostač je pa mrtev.« — Sv. Janez nas uči isto resnico, rekoč: »Mi vemo, da smo bili prenešeni iz smrti v življenje.« (Jan. 3, 14.) Kristus Gospod nas je oživil, in sicer vsled svoje prevelike ljubezni, kakor se bere v skrivnem razodetju: »Kateri nas je ljubil in nas opral od naših grehov v svoji krvi.« (1, 5.)

Kakšne nauke izvajamo iz današnjega evangelija? Prvi nauk je strah božji. »Ko so množice to vidile, so strmele in častile Boga, ker je dal ljudem tako oblast.« Tudi nas naj prevzame sveti strah, ako pomislimo, kako škodo dela greh naši duši. Smrtni greh je smrt naše duše, in duša se gotovo pogubi, ako se je ne usmili ljubi Bog; kajti strašno je pasti v roke živega Boga.

Množica je častila Boga, ker je dal ljudem tako oblast. Spovedna oblast je kraljeva krona, ki jo je Jezus postavil na glavo apostolom in njihovim naslednikom — škofom in mašnikom. Pa kaj rečem kraljeva krona? Trnjeva krona je, ki jo nosijo duhovniki leto za letom; dasi je trnjeva, vendar jo radi nosijo iz ljubezni do njega, ki je umrl za nas vse. Tudi mi hočemo danes Boga počastiti in ga iz srca zahvaliti, da nam je dal zakrament svete pokore, v katerem se nam odpuščajo naši grehi. Mnogim kristjanom je spoved trn v peti; z vsem bi se sprijaznili, samo s tem zakramentom ne. Navadno pravijo, da se bodo že sami Bogu spovedali, Bog pa je neskončno usmiljen. Res, da je

usmiljen, ali samo tistim, ki se ponižajo in prihajajo pred zdravnika, ki ga je on postavil. Sveta vera tedaj uči, da rednim potom bo opravičen samo tisti, ki se svojih grehov skesano izpove postavljenemu mašniku; le tisti, ki se ne more izpovedati, bo izrednim potom opravičen, ako obudi popolno kesanje nad svojimi grehi; pa še ta je dolžan sveto spoved opraviti, kakor hitro mu je spovednik na razpolago. Napuh in napačna sramežljivost človeška je tako velika, da nobena moč na zemlji ne bi mogla vpeljati spovedi. To dolžnost nam je mogel naložiti samo Bog. S tesnim srcem se človek poda k spovednici; ali če je dobro opravil, kako se mu pomiri srce, kaka tolažba in kak mir se vrača vanj. Grešniki vstajajo, kakor mrtveci iz zaprtega groba in vsi narodi hvalijo Boga, da je dal ljudem tako oblast. Amen.

P. Hugolin Sattner.

Devetnajsta nedelja po binkoštih.

Praznik posvečevanja cerkva.

I zunanjemu i notranjemu templju božjemu pristoja svetost.

Tvoji hiši se svetost spodobi, o
Gospod. Ps. 92, 5.

Kadar obhajamo posvečenje kake cerkve, moramo na to paziti in kolikor mogoče na to delati, da se tisto, kar se godi v naših cerkvah ali na naših oltarjih, v nas samih duhovno izpolni. Tako pravi sv. Avguštin, in sicer popolnoma po pravici. Zakaj razločujemo dvojna templja, katera sta oba posvečena Bogu; eden je viden, drugi neviden, eden je zunaj nas, drugi je v nas, enega so sezidale človeške roke, drugega je pa ustvaril vseмогоčni Bog. Skratka, razločujemo cerkve, narejene iz stavbenega gradiva in pa duhovne templje božje, kateri smo mi katoliški kristjani. O prvih pravi kraljevi prerok: »Tvoji hiši se svetost spodobi, o Gospod,« o drugih, o duhovnih templjih, pa piše sv. Pavel: »Tempelj božji je svet, kar ste vi.« (I. Kor. 3, 17.) O teh dveh templjih torej, o zunanjem in o notranjem, hočem vam danes, predragi v Kristusu, nekoliko izpregovoriti in pokazati, da se obema spodobi svetost, da morata oba biti sveta. Sv. Duh pa, duh vse svetosti, daj nam milost to prav spoznati ter se po tem spoznanju tudi vselej ravnaniti.

Zunanjemu templju božjemu ali cerkvi pristojna svetost. Res je, da lahko molimo in častimo Boga kjerkoli, zakaj ni kraja, kjer bi ne bilo Boga. »Se bo li kdo skril v skrivni kraj, da bi ga jaz ne videl?« pravi Bog sam pri preroku Jeremiji. (Jer. 23, 24.) Hagara moli v puščavi, Daniel v levnjaku, trije mladeniči v ognjeni peči, Job na gnojišču in njihova molitev je Bogu prijetna. Povsod se torej lahko Bogu dopadljivo in dobro moli.

Kljub temu je pa določil Bog sam v vseh časih gotove prostore in kraje, na katerih hoče, da ga še prav posebno hvalimo in molimo. Kakor si je gotove posode, oblačila in obrede izbral za svojo službo in jih tako posvetil, prav tako hoče imeti tudi določene kraje, kjer naj bi ga verniki častili z vso vnetostjo svojega srca in kjer deli posebne milosti. In ti kraji, ti prostori so naše cerkve.

Takoj, ko katoliški škof kako cerkev posveti med ukazanimi obredi in slovesnostmi, je izključno le Bogu posvečena, le božji službi namenjena, tako, da se ne sme več rabiti za zgolj posvetne namene. Bog sam kraljuje zdaj v tej hiši in jo napolnjuje s svojim veličastvom. Ker je pa Gospod te hiše svet, mora biti tudi hiša sama sveta, sveta vsled posvečenja, sveta vsled posebne božje pričujočnosti, sveta vsled delitve sv. zakramentov, sveta vsled daritve sv. maše, ki se v njej opravlja, sveta po vsem, kar se v njej godi in vrši.

Ali mar ne biva v tej hiši pod podobo kruha trikrat sveti Bog, pred katerim se vsled spoštovanja tresejo celo najčistejši angeli? Ali se ne daruje tu vsak dan Jezus Kristus sam nebeškemu Očetu? Ali se ne oznanjuje tu beseda božja? Ali se ne delijo tu sv. zakramenti, med njimi sveti krst, ki prvi človeka v življenju posveti, sveta pokora, v kateri se nam odpuščajo osebni grehi, in zakrament presv. Rešnjega Telesa? Ali se ne shranjujejo tu dragocene svetinje slavnih mučencev? Ali ne molijo tu neštevilni nebeški duhovi Jezusa v najsvetejšem zakramentu? In kraj, na katerem se godi kaj takega, naj bi ne bil svet? Da, v resnici, »tvoji hiši se svetost spodobi, o Gospod!«

Za to svetost je dolžan skrbeti vsak katoliški kristjan in bo o tem dajal tudi odgovor. Kako pa skrbijo verniki dandanašnji za svetost te hiše? Žalibog, slabo, zelo slabo! V cerkev jih hodi veliko zgolj iz navade, vsled običaja, ne pa iz pobožnosti, ne prihajajo v cerkev nadalje zato, da bi tu Boga molili in prosili za svoj dušni blagor, da bi se zveličali, ampak zato, da bi opravljali sebične molitve, da bi bili tu na zemlj srčni. Kdo prosi za milost, da bi mogel pobožno živeti in veliko delati za čast božjo? Pri molitvi so misli premnogih povsod drugod, samo tam ne, kjer bi morale biti, pri Bogu. Vrh tega se pa

še taki mlačni, površni kristjani čestokrat nedostojno vedejo ter so v spodtiko in pohujšanje drugim ljudem, zlasti mladini. Ali mar ne kažejo takoj nevolje, bodisi na kakršnikoli način, če je včasih sv. maša ali propoved nekoliko daljša? Ali se ne ozirajo zvedavo po drugih ljudeh v cerkvi? Ali se ne pogovarjajo med seboj, kakor bi bili na kakem sejmišču in ne na svetem kraju? Ali se ne gode še hujše reči, o katerih pa raje molčim? Žalibog, da! Se li to pravi skrbeti za svetost hiše božje? Ali ni to veliko več spremeniti hišo molitve v jamo razbojnikov? Da, ljubi kristjani, spoznamo svoje pregrehe v tem oziru, obžalujemo jih, poboljšati se hočemo ter skrbeti za svetost hiše božje, da se nad nami ne uresničijo besede sv. pisma: »Ako pa kdo tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal.« (I. Kor. 3, 17.)

Kako pa naj zlasti skrbimo za svetost hiše božje? Odgovor je lahek. Skrbimo za svetost svojega lastnega templja, svoje duše, in skrbeli smo hkrati za svetost hiše božje. Vse molitve in obredi pri posvečenju cerkve nas živo opominjajo, da smo kristjani tempelj božji in da moramo delati na to, da, kar se godi v cerkvi, v nas samih izpolnimo. Dasiravno so cerkve Bogu jako dopadljive, so mu vendar naše duše in naša srca še mnogo ljubša in prijetnejša in to zaradi tega, ker so njegovo delo. »Ali ne veste, da so vaši udje tempelj Sv. Duha, kateri je v vas, katerega imate od Boga in da niste svoji?« vprašuje sv. Pavel. (I. Kor. 6, 19.) Ker smo torej živi templji božji, nas tudi sv. Avguštin opominja, naj si na vso moč prizadevamo, da bomo ohranili svoja srca brezmadežna, da ne bo Bog našel v njih ničesar, kar bi bilo njegovim očem zoperno, in da jih bomo zaljšali in napolnjevali le z lepimi čednostmi in zglednimi krepostmi. O, da bi se pač vsi ravnali po tem zveličavnem opominu! Pa žalibog, večkrat se v tem pogledu greši, celo smrtno greši in vsled tega beži Sv. Duh iz src in na njegovo mesto pride hudobni duh. Tako je potem duša omadeževana in treba jo je očistiti. Kakor se mora cerkev znova posvetiti, če je bila razposvečena, tako se mora tudi naša duša, katera je oskrunjena vsled greha, znova spraviti z Bogom, kar se zgodi v zakramentu svete pokore.

To je torej, predragi v Kristusu, svetost, katero dolgujemo svoji duši, svojemu lastnemu templju. Daj Bog, da bi jo vedno ohranili in če bi bili kdaj tako nesrečni, da bi jo izgubili, daj, da bi jo zopet takoj pridobili. Ako bomo tako skrbeli za svetost svojega duhovnega templja, smemo biti prepričani, da bo zagotovljena tudi svetost zunanjega

templja, hiše božje. In tako upam, da kakor obhajamo danes skupno posvečenje zunanjih templjev ali cerkvâ, bomo tudi nekdanj z veseljem praznovali posvečenje svojih duhovnih templjev v svetih nebesih. Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik.

Dvajseta nedelja po binkoštih.

Kako potrebna je dobra vzgoja.

Dragi v Kristusu! Kaj je v naših dneh najbolj potrebno med ljudmi, česar najbolj pogrešamo? Ako kaj pomislimo, odgovoriti moramo: miru in sreče! Kjer je mir, je tudi sreča in blagostanje, kjer tega ni, ni veselja, ni nič dobrega. Vir sreče in raznovrstnega veselja, pa tudi vir nesreče in trpljenja more postati družina svojim članom. Kolika sreča je bila pač v družini kraljevskega uradnika, ki je tako genljivo skrbel za svojega sina! Torej dobre, vzgledne, poštene družine so vir sreče, nasprotno so slabe družine vir nesreče in to ne le za-se, temveč mnogokrat tudi drugim dobrim ljudem.

Da je v naših časih toliko hudega na svetu, da se Bogu smili, krivo je največ to, ker je le malo dobrih družin, veliko, veliko pa slabih. Največ je vzrok temu to, da se družine in zakoni ne sklepajo iz pravega namena, da večina ljudi pri tem važnem koraku za življenje premalo resno misli. A o tem danes ne bom govoril. Ker pa se zakoni sklepajo tako lahkomišelnost, kar tje v en dan, zato ni sreče v takih družinah, ni prave ljubezni družinske; pred vsem pa taki ljudje premalo ali celo nič ne pomislijo, da je njih glavna in prva skrb, da skrbje za svoje otroke, katere jim je Bog dal.

Kristani, dobrih, poštenih, krščanskih ljudi nam je potreba! Da pa dobimo teh, treba je pred vsem dobrih, poštenih otrok, ker, kakršna mladina, taki so poznejši rodovi. Iz tega lahko vsakdo uvidi, kako je potrebno, da starši kar najskrbneje vzgojujejo svoje otroke, da največ skrbi in truda nanje obračajo. Toda ni samo potreba, otroke lepo učiti in jih vzgojevati, temveč to je tudi staršev prva vestna dolžnost, saj je glavni namen zakramenta sv. zakona, da človeštvo dobi dobrih ljudi in krščanstvo dobrih kristjanov, da se tako razširja in utrjuje kraljestvo božje na zemlji. Starši, otroci so tisti kapital, katerega vam je Bog dal samo na posojilo, da ga bo enkrat z obrestmi vred zopet tirjal iz vaših rok. Zapomnite si to dobro!

Vsakdo si želi dobrih otrok. In kako ne? Saj otroci so čast staršev, njih največje veselje, njih najslajši up, in po pravici tudi njih ponos. Rekel bi, da neka nadnaravna sila veže starše in otroke skupaj. Kaj vse bi dali dobri starši za svoje otroke. Vse, prav vse; samo, da jih le vidiijo srečne. Čeprav opazijo, da so otroci včasih poredni, nepokorni, vse radi prizaneso in preneso, rajši jim odpuste kakor sami sebi. In srečni so starši, ki imajo dobre otroke; res srečni so tako, da sami ne vedo kako! Naj jih tare nadloga kakoršnakoli, bolezen, revščina, zaničevanje, preganjanje, vse to jim ne more sreče iztrgati iz njih srca. Čim več trpe od drugih ljudi, tem bolj se ljubijo, tem bolj so srečni. Nasprotno pa, naj bo hiša še tako premožna in imenitna, ako v družini ni dobrih otrok, ako se otroci, sinovi in hčere, skušajo med seboj, ne kdo bi bil boljši, temveč kdo bi bil slabši, ljubi v Kristusu, v taki družini lahko spoznate, sreče ni, čeprav ima zlate gradove. Kar so skrbni starši napravili in spravili skupaj s svojimi trdmi žulji za svoje ljube otroke, to jim nehvaležni otroci lahkomišelnost raznašajo, zapravljajo.

Pa vprašajmo se in pomislimo nekoliko, koliko je pa sedaj otrok na svetu, o katerih bi se smelo reči po vsej pravici, da so dobri, pošteni, krščanski, da vsaj kakega hudega madeža nimajo nad seboj? Reči moramo: malo, malo jih je! Vsaka mati, ki ni slepa in vsak oče, ki ni gluhi, mi bo to potrdil. Saj vidimo lahko tolikrat, kako neolikana, neotesana, neukrotljiva, surova, razuzdana je mladina; v vseh hudobijah in neumnostih je izvedena, pretkana nad vse mere, le kaj poštenega, kaj dobrega ji ne gre v glavo. Kdo je temu kriv? Odkod to?

Največkrat so starši sami tega krivi, ker za otroke dosti niso skrbeli, zanemarili so svojo prvo dolžnost — odgojo otrok. Marsikdaj pa so tudi starši pri vsem tem popolnoma nedolžni, krivi so vse nesreče tisti otroci sami, ki so jih zapeljali, pohujšali, ali bolje, ker so se dali pohujšati.

Reči smem, da marsikaki starši so sicer pripravljeni vse storiti, da bi imeli dobre otroke, a premalo so poučeni v tem, kako jih je treba vzgojevati, marsikateri so pa tudi tako neprevidni in nerodni, da pri svoji skrbi skoro več škodujejo nego koristijo. Zato vam hočem danes, krščanski stariši, vsaj glavne nauke podati, kako je treba vzgojiti dobre otroke.

Človek je iz telesa in iz neumrjoče duše. Za oboje je treba skrbeti. Kako je treba skrbeti za telo, ne bom vam tukaj pravil, saj vsaka dobra mati v tem oziru rajši preveč stori, kakor pa premalo. Vsaka skrbna mati, če je še tako ubožna, pritrga rajši sebi pri hrani, samo da otroke nasiti. Koliko se tudi starši trudijo, da bi svojim

otrokom preskrbeli čim večjo doto. Le žalibog, da se tolikokrat zgodi, da starši v skrbeh za posvetno doto svojih otrok le preradi zanemarijo dušno doto, katera je neizmerno več vredna, katera jim je silno potrebna.

Ta dušna dota, kristjani, je dobro, pošteno, krščansko srce. To je zaklad čez vse zaklade, to je otrokom najgotovjša, najlepša dota, katere »rja ne ukonča in moli ne snedo«.

Torej za dušo, za srce je predvsem treba skrbeti. Na nekaj pa moram še tukaj opomniti. Marsikaki starši sicer skrbe za dušo svojih otrok, a le enostransko. Skrbe namreč, da se otroci nauče vseh mogočih reči, kar jim utegne pozneje v življenju koristiti, a kako pa je z njih srcem, za to se prav malo ali nič ne zmenijo. In ravno pri takih otrokih se prav rado zgodi, da so tembolj razposajeni in neukrotljivi, čim bolj so učeni. Zato pa pravim: Lepo in prav je, da se otroci uče dobrih, koristnih reči; ako pa se eno mora storiti, se drugo ne sme opustiti! Pred vsem je treba gledati na to, da se oblaži otroško srce, da dobi potrebnih naukov za življenje, da se čedalje bolj utrjuje v dobrem in s tem zavaruje pred hudim.

Vsaka reč pa, ki hoče trdno stati, mora imeti kako podlago. Tudi vzgoja otrok mora imeti podlago, temelj, na katero se mora vse drugo zidati; ali še bolje: otroku se mora dati takoj v prvih letih, ko se zavé, trdno podlago, na kateri naj stoji neomajljiv, nepremakljiv celo svoje življenje. Vsaka reč, ki nima trdne, močne, zanesljive podlage, se sčasoma omaje, zrahlja in pade; in če pade, se marsikdaj pobije ali celo ubije. Tako je tudi s človekom. Ako nima prave, trdne podlage, ni nikoli stanovit, vedno se giblje in omahuje semtertje, kakor prazen klas, katerega vsaka najmanjša sapica vklone, in prej ali slej gotovo pade ter se pobije in rani, ali celo ubije, namreč duševno. Ako pa ima človek trdno podlago, trdno, čvrsto stoji, ga ne more nič omajati, dokler ima podlago pod seboj. Le tedaj zna pasti, ako s podlage sam stopi ali pa mu jo kdo izpodnese; t. j. ako se sam od pravega obrne ali ako ga drugi pohujša, le tedaj se zna tudi tak človek pokvariti.

Kaj pa je tista trdna podlaga, na kateri je človek najbolj varen, na kateri, ako hoče biti srečen, mora ostati svoje žive dni?

Ta podlaga je sv. katoliška vera!

Otroci se morajo že zgodaj učiti moliti. Komaj znajo govoriti, treba jim je že povedati kaj o svetih rečeh, učiti jih kratke molitvice. Otrok, ki se že z mladega navedi moliti, molil bo gotovo rad celo svoje življenje, ker se tega skoro tako privadi, kakor bi mu bilo prirojeno. Zgodaj je tudi treba otroka voditi v cerkev. Čeprav se še

ne zave dosti, vendar pa med ljudmi v cerkvi dobi spoštovanje do hiše božje. Cerkev postane takemu otroku za lastnim rojstnim domom najdražji, najljubši kraj, najprijetnejši dom na zemlji. — Ako pa se otrok še-le tedaj uči moliti, ko se že strasti bude v njem, ako že vse poprej prehodi, nego prvič pride v hišo božjo, tak otrok pa se bo težko kedaj poprijel molitve, njemu se hiša božja nikoli ne bo priljubila.

Kdor torej hoče imeti veselje nad svojimi otroki, kdor jih hoče imeti srečne in poštene, uči naj jih pred vsem moliti, vodi naj jih v cerkev ne le k sv. maši, temveč tudi k pridigam vsaj včasih. Sicer otroci še ne umejo vsega, a navadijo se tega in cerkev se jim priljubi, in to je že veliko, vsaj za začetek. Kaj je lepšega kakor otrok, ki moli. Podoben je angelu, nebesa se v njem odsevajo.

Ako se otroci vsega tega navadijo, imajo ljubezen do Boga, strah božji. Strah božji pa je začetek modrosti. In modri, pametni otroci so po pravici veselje, upanje svojih staršev; nasprotno pa lahkomišelní in blebetavi otroci delajo staršem mnoge skrbi.

»Začetek modrosti je strah božji,« pravi psalmist. Otrok, ki se Boga boji, boji se tudi svojih staršev, boji se greha, boji se vsega, o čemur ve, da bi staršem ne bilo všeč. In še več! Kristjani moji; kolikrat se zgodi, da malo neznatno otroče, lepo vzrejeno, skrbno odgojeno, postane že v zorni mladosti zgled svojim lastnim staršem, mesto da bi starši bili njemu zgled.

Imenitni starši so poslali svojega enajstletnega sina v samostansko gimnazijo. Ko pride čez eno leto sin domov na počitnice, prinese v petek meso na mizo. Med tem, ko njegovi starši, bratci in sestrice jedo, mali Edvard ljubeznjivo kramlja z njimi, a jedi se ne pritakne. Ko oče to opazi, mu pravi: »No, Edvard, ali ne boš jedel?« »Ne bom!« odgovori... »Zakaj ne?« »Zato ker je danes petek, mi pa smo se v krščanskem nauku učili, da po cerkvenih zapovedih se ob petkih ne sme meso jesti.« »E, kaj se boš zato zmenil,« reče mu oče skoro nevoljen. »Oče, učili smo se tudi, da je Boga bolj treba slušati kakor ljudi, tudi bolj kakor starše.« Očeta to razjezi. »Pa moraš jesti, jaz ti zapovem!« reče oče. »Oče, ne bom, ker ne smem!« odgovori sinko mirno, in ga milo očitajoče pogleda. »Ako nočeš tega jesti, poberi se proč, in danes ne smeš nič drugega jesti.« Edvard molče vstane, nobena solzica mu ni prišla v oči in gre v svojo sobico, kjer vzame knjigo in bere, kakor bi se mu nič ne prigodilo. Med tem časom je bila pa mati zunaj in ni slišala, kaj se je godilo. Ko pa zve, pride kmalu potem za Edvardom v sobico in mu prinese postnih jedi, češ: »No, Edvard, pa tole jej, da ne boš lačen; to je postna

jed!« »Ne, mati, ne bom jedel,« odgovori sin priprosto. »Zakaj ne?« začudi se mati. »Oče so mi rekli, da, ako ne jem mesa, danes ne smem nič drugega vžiti!« Mati se kar zgane pri takih besedah; in skoro ji je posoda padla iz roke. Ko pa Edvard to vidi, da je mati žalostna, skoči k njej in se je ljubeznivo oklene ter pravi: »O ne, mama, nič ne bom lačen, le nazaj nesite; bom pa jutri toliko raje jedel.« Mati je bila tako presunjena pri teh besedah, da se je vsa tresla. Siloma si je zadrževala solze in šla hitro iz sobe naravnost — k možu. Vsa objokana pride k njemu, da skoro govoriti ne more. Slednjič vendar-le spravi iz sebe nekaj besedi in pravi: »Glej, ljubi mož, kako dobrega otroka imava. Ti si mu prepovedal, da ne sme danes nič jesti, ako ne je mesa. Nesla sem to, pa zaradi tvoje prepovedi se ničesar ne pritakne. Ali hočeš še kaj boljšega imeti kakor tega otroka? Ako te celo v tem uboga, v čem drugem bi te ne ubogal? Glej, kako krivico si mu storil? Tudi mož je zajokal. Seveda je Edvard še isti dan dobil z očetovim dovoljenjem jedi, kakoršne si je želel, a povedati moram tudi, da v isti družini se ob petkih ni več meso na mizo prikazalo.

Glejte, tako je enajstletni deček, poln strahu božjega in trdne volje, izpreobrnil svoje starše in celo družino spravil na pravo pot. Vprašam vas, matere in očete, kdo izmed vas bi si ne želel takega otroka, takega angela v človeški podobi. In vsaka mati, ki bi ga imela takega junaka, smela bi s ponosom nanj pokazati: »Glejte, takega sem odredila!« Kristjani, vsakdo si lahko odgoji take otroke, a zato se je treba truditi, treba je vedno imeti oči nad svojimi otroki. — Nič se hujše ne maščuje in ne kaznuje nego zanemarjena vzgoja. Marsikak oče, marsikaka mati joka in zdihuje nad svojimi hudobnimi otroki: »Oh, kakšni ste! V grob me boste spravili! Kaj še pride? Bog daj, da bi tega ne doživela, da bi kmalu umrla!« Oj ti nespametna mati, ki tako kličeš! Ali misliš, da je potem že vse pri kraju, ko zapustiš svoje otroke? Ne, tedaj ko stopiš pred večnega Sodnika, tirjal bo od tebe kapital, katerega ti je izročil v otrokih, tirjal bo kapital z obrestmi vred! Kaj bo tedaj, ako oče in mati ne bosta nič imela, ako se bo pokazalo, da sta še ta kapital zapravila, da nobenega otroka nista za nebesa odgojila?

In kolikokrat se to pripeti! Saj ni čudno, ako oče in mati sama nimata prave žive vere, ako sama ne spolnujeta božjih in cerkvenih zapovedi? Kako bi dala svojim otrokom, česar sama nimata? Vera je opešala v družinah, vera, ki je podlaga vse sreče in zadovoljnosti. Zato je toliko otrok zanemarjenih, ko starši za vse prej

skrbe nego za svoje otroke. Skrb za vzgojo je predvsem naloga mater, ker očetje imajo mnogo drugih skrbi.

Za danes vam le še poudarjam: skrbite, da bodo vaši otroci vzgojeni v strahu božjem, da bodo v veri dobro poučeni, da bodo po veri tudi živeli. Pomislite, da kakor vi, tako tudi vaši otroci niso le za ta svet, temveč za oni. Skrbite torej, da ako vas prej ali slej smrt loči na tem svetu, da se tam onkraj groba zopet snidete v svetih nebesih, kot udje nebeške družine! Amen. J. T.

Praznik vseh svetnikov.

Trojni vzrok, zakaj naj se veselimo današnjega praznika.

Danes so nad nami nebesa odprta, in od tam nam podajajo vsi svetniki roke in nas vabijo k sebi, da se udeležimo njihove sreče. Ponavljajo slavospev današnjega evangelija, ki jim je zaslužil to srečo: »Blagor ubogim v duhu . . . , blagor krotkim . . . , blagor mirnim . . . , blagor žalostnim . . . , blagor njim, ki so čistega srca . . . , blagor preganjanim . . .«

Predragi v Gospodu! Tudi mi tja priti želimo, mi za njimi hrepenimo, zato nam daje sv. Cerkev danes v premislek trojni vzrok veselja in usmiljenja: 1. sreča svetnikov podvžiga naše hrepenenje; 2. njih vzgled nam kaže pot k tej sreči; 3. njihova priprošnja nam lajša pot do te sreče.

Vsi svetniki in svetnice božje, prosite za nas!

I. Sreča svetnikov nam dá slutiti tudi našo srečo in vžiga v naš hrepenenje in gorečnost. Nebesa so ravno tako za nas ustvarjena, nam pripravljena, kakor onim neizmernim množicam iz vseh ljudstev, narodov, jezikov in stanov, katere je vide! sveti evangelist s palmami zmage v rokah. Saj smo tudi mi po sv. krstu Kristusovi in torej dediči nebeškega kraljestva. Sveta božja kri nam daje svete pravice do nebes; gre samo za to, da si jih zaslužimo, da si jih osvojimo.

Zapustimo vsaj za danes našo revno zemljo, to dolino solz, in povzdignimo kvišku svoja srca! Vstopimo v to palačo izvoljenih, njen stavitelj je Bog sam, ki tukaj odkriva vse svoje veličanstvo! Poglejmo to čudovito družbo, med katero je tudi za nas prostor pripravljen, če ga ne bomo zapravili po lastni krivdi. Opazujmo to

častito trumo patriarhov in prerokov, zbor gorečih apostolov, zmagoslavno množico mučencev; glejmo čiste device, spokorne spoznavalce, neizmerno število angelov. Čas trpljenja in bojev je zanje hitro minil in z apostolom (II. Kor. 4, 17.) priznavajo: »Zakaj naša sedanja kratka in lahka nadloga nam pripravlja neizmerno visoko in večno čast, ki vse presega.« Sedaj so vtopljeni v morje blaženosti in sreče.

Predmet njihove blaženosti pa je Bog sam, ta vir vse sreče in vse popolnosti. On razsvetljuje njihov razum s svojó svetlobo, napolnjuje njih voljo z največjim mirom in vse njih moči z večnimi dobrotami. Kar napravljá nebesa za nebesa, je ena sama kratka beseda: Bog. »Jaz sam bom tvoje neizmerno veliko plačilo,« pravi Bog. Svetniki gledajo, ljubijo, hvalijo. Gledajo najvišjo lepoto in ta pogled osrečuje njihovega duha, ljubijo največjo dobroto in ta užitek nasičuje njihovo srce. Ta užitek je miren, ker ga jim nihče več vzeti ne more. Hvalijo Boga in ta slavospjev hvale, občudovanja in hvaležnosti je večn . . .

O srečno mesto božje, bivališče svetnikov, kjer je vse večno in nič minljivega, kjer je vse in nič ne manjka. Lepa nebesa, ne moremo jih sicer razumeti, a zamoremo jih doseči in zaslužiti. Poslušajmo, kar nam govori Jezus v tem trenutku (Tom. Kemp. 3, 47.): »Moj sin, povzdigni svoje oči v nebo! Glej mene in vse moje svetnike z menoj, ki so na tem svetu imeli hude boje; sedaj pa se radujejo, sedaj so potolaženi, sedaj so varni, sedaj počivajo in bodo brez konca z menoj v kraljestvu mojega Očeta.« Ali ne bomo zahrepeneli po tej sreči?!

II. Zgled svetnikov nam kaže pot do te sreče in nam lajša težave na tej poti. S svetim Avguštinom recimo: »Če so ti in če so te zamogle v nebesa priti in vse težave premagati, zakaj bi ne mogli tudi mi?« Kaj pa je svetnik? vpraša škof Burdalú. Nič drugega kakor posnetek sv. evangelija. Če nam Bog pokaže tega ali onega svetnika, nam obenem govori kakor nekdaš Mojzesu: »Poglej in naredi kakor imaš zgled.« Svetnik je prava in živa podoba, kakršen moraš biti tudi ti. Njegov zgled ti kaže, kakšen moraš biti do Boga, do bližnjega in do samega sebe. Glej ga in stori tako! Življenje svetnika je pridiga, ki je vsakemu razumljiva. Daje nam pogum, ker odganja neopravičen strah. Mi se često motimo v tem, kaj je prava in resnična svetost. Mislimo, da obstoja svetost v zamaknenjih, v čudežih in prerokovanjih. A mnogi svetniki niso imeli nobenega teh darov. Poglejmo največjo svetnico — Devico Marijo. Ona ni delala čudežev, ni

pisala učenih knjig, ni šla čez morje oznanjevat evangelija. Opravljaja je navadna, vsakdanja domača opravila. Bila je vedno in povsod samo ponižna dekla Gospodova, ravnala je vse po božji besedi. Mnogi svetniki so čisto skriti in nepoznani živeli. 30. let je skrito živel tudi Jezus, najsvetejši vseh svetih. V čem torej obstoji bistvo svetosti? V tem, da ljubiš Boga in vršiš dolžnosti svojega stanu. Svetost tudi ne obstoji v notranjem veselju in tolažbi. Sv. Bernard je prosil Boga: »Daj mi manj sladkosti, o Bog, in več moči v križih, manj notranjega veselja in več ljubezni . . . S tem sem zadovoljen, drugo odvemi!«

Mi se nadalje motimo tudi glede zadržkov, ki ovirajo svetost. Bojimo se hudih skušnjav, v obup nas spravljajo padci in pregrehe. Ali so bili mar svetniki brez skušnjav? Ali mar ne toži sv. apostol Pavel: »Jaz nesrečen človek, kdo me bo rešil telesa te smrti?« (Rim. 7, 24.) Tudi svetniki so imeli hude boje, mnogo skušnjav. Saj so živeli v enakih razmerah kakor mi in bili enakega stanu. Imamo med svetniki učene in nevedne, mogočne, pa tudi ubožce in preproste. Imamo med svetniki celo velike in očitne grešnike. Ti ravno kažejo, da sami nič ne moremo kakor sami iz sebe, ampak vsa moč je od Boga. Sicer pa svetniki niso nam samo naš zgled, ampak tudi naši priprošnjiki. O vsakem lahko rečemo s sv. Bernardom: »Na zemlji je bival, da bi bil nam v zgled, v nebo je povzdignjen, da bo nam v pomoč.« O tem pa v tretjem delu.

III. Na priprošnjo svetnikov moremo tudi doseči srečo njihovo. Verska resnica je, da svetniki prosijo za nas. Gotovo pa je, da je njihova molitev uspešnejša kakor pa naša. Kajti mi molimo po željah našega srca, ki ima često napačne in neredne želje. Mi dostikrat ne molimo za to, kar je nam koristno za večnost. Svetniki pa, ki gledajo v božjem svitu našo pravo korist, prosijo za nas le to, kar je v našo dušno korist. Njihove prošnje so vedno uslišane, ker so v najlepšem soglasju z nameni in načrti božjimi. Ker je pa Jezus obljubil, da nas bo uslišal, za kar prosimo, izpolni to obljubo s tem, da usliši prošnje svojih svetnikov, ki prosijo za nas v nasprotju z našimi prošnjami. Poleg tega je pa njih prošnja imenitnejša zaradi svetosti prosilca samega, tudi njihova nesebičnost pomnoži vrednost molitve kakor tudi pričujočnost božja. Ta pričujočnost pomnoži pobožnost samo; ljubezen do Boga pa pomnoži gorečnost njihove molitve.

Res je torej, da svetniki sredi svoje blaženosti ne pozabijo naših nadlog in potreb. Svoje sreče so zago-

tovljeni, a za naše zveličanje so še v skrbeh. Kako zaupanje in kako veselje nas mora prešinjati ob tej misli: vsi svetniki v nebesih so naši prijatelji, ti so pa tudi prijatelji božji, zato nam lahko pomagajo, saj obstoji del njihovega plačila v tem, da nam pomagajo. Vsi nam ponujajo svojo pomoč. Le prositi nam je treba in dobili bomo gorečnost apostolov, srčnost mučencev, modrost učnikov in čistost devic . . . Od nas zahtevajo samo to, da se jim priporočamo, da jim zaupamo. Molimo torej danes z mašnikom pri sv. maši, da bi ta daritev sv. maše njim koristila v slavo, nam pa v izveličanje in da bi za nas hoteli prositi v nebesih, katerih spomin obhajamo tukaj na zemlji. Danes in pa vedno opravljajmo radi kratko molitev sv. Cerkve: »Sveta Marija in vsi svetniki, prosite za nas pri Gospodu, da bi bili vredni, da nas varuje in izveliča On, ki živi in kraljuje na vekov veke. Amen.«

Fr. K.

Enoindvajsetajseta nedelja po binkoštih.

O odpustkih.

V priliki današnjega evangelija pomeni kralj, ki je hotel obračun narediti s svojimi služabniki, Gospoda Boga, ki je usmiljen vselej in do vseh ljudi. Služabniki pa pomenijo ljudi, ki niso usmiljeni vselej in do vsakega. Dolg — deset tisoč talentov — je tako silno velik, da bi v našem denarju znašal nad 40 milijonov kron. S tem hoče nebeški Učenik naznaniti velikanski dolg vsakega smrtnega greha, s katerim se pri Bogu tako zelo zadolžimo, da tega dolga iz svoje moči ne moremo poplačati. Zakaj s smrtnim grehom razžalimo Boga, neskončno svetega in najboljšega Očeta. Ta razžalitev in zamera je tako velika, da bi je ne mogel noben človek, tudi z vsemi dobrimi deli vseh ljudi, poravnati, tako male ne, kakor ne more ubog služabnik plačati deset tisoč talentov. Vendar je Bog milostljiv in usmiljen. Zavoljo zasluženja Kristusovega odpusti grešniku vse grehe, ako ga skesan prosi odpuščanja ter ima resnično voljo, popoljšati se.

Grešnik z grehom Boga razžali, pa tudi kazni vrednega se stori z grehom. Razžalitev neskončno usmiljeni Bog odpusti v skesani spovedi, odpusti mu tudi večno kazen, ostane pa še nekaj časnih kazni tudi še po odpuščenem grehu. In glejte, Bog pride v svoji neskončni dobrotljivosti grešniku spet na

pomoč s tem, da mu š e t e preostale časne kazni hoče odpustiti, ako stori, kar treba, da doseže milost svetih odpustkov. Tako mu zares ves dolg odpusti.

Ker se tolikokrat oznanjajo in priporočajo sveti odpustki, podam vam danes poglavitne nauke v njih.

1. Že iz prejšnjih besedi ste mogli spoznati, kaj so odpustki, namreč odpuščanje časnih kazni, katero deli sveta Cerkev izven zakramenta svete pokore, ko je greh že odpuščen. Odpustek ni odpuščanje onih časnih kazni, ki nam služijo v popoljšanje. Z odpustkom sv. Cerkve ne odvezuje dolžnosti, povrniti tuje blago, popraviti pohujšanje in povrniti škodo. Z odpustki tudi nismo odvezani vse dolžnosti, spokorno živeti.

2. Odkod pa prihaja odpuščanje časnih kazni, odkod izvira, kaj mu je v podlago?

Kar nam je Jezus Kristus zaslužil s svojim odrešilnim delom, je neskončno več, kot zadostno, oprostiti nas greha in kazni. Ko se potrudimo za odpustke, prosimo Boga, naj nam nakloni sad tega, kar je več, kar je preobilno zaslužil Jezus Kristus, in nam s tem odpusti tudi časne kazni. Seveda treba pri tem opraviti gotova spokorna dela.

Poleg zasluženja Jezusovega se zanašamo tudi na zasluge božje Matere in vseh svetnikov, in sicer iz teh-le razlogov. Najprej zato, ker so zasluge svetnikov zasluge Jezusa samega. Vse dobro namreč je mogoče le po Bogu in vsled zasluženja Jezusovega na križu. Dalje, ker se tudi v duhovnem kraljestvu, kakor v telesnem, nič ne izgubi, ampak ima vse svoj določeni namen. Vemo pa, da je Marija, brezmadežna Devica, ki ni imela tudi nobenega osebne greha, vendar toliko prestala, da jo imenujemo Kraljico mučencev. In na milijone je svetnikov, ki so se bolj pokorili, kakor so še bili zadožili, n. pr. sv. Janez Krstnik, sv. Alojzij, sv. Elizabeta, sv. mučenci. Pa tudi sedaj se vedno nahajajo sveti kristjani, kateri več storijo in trpe, kakor so si zaslužili s svojimi lastnimi grehi. In sedaj vprašam: Ali naj vse te in take preobilne zasluge ostanejo tako rekoč mrtve, brez koristi? Ali naj mar tako dragocen in neizmeren zaklad nadnaravnega zasluženja ostane neporabljen in se ne obrne marveč v prid tistim, kateri so ga s kesanjem in pokoro skažejo vredne? O, saj smo v občestvu svetnikov, in vsi kristjani moremo biti deležni duhovnih dobrot tega občestva. Torej moremo prositi Boga rekoč: Potrpi z menoj, in vse ti povrnem — iz zaklada sv. Cerkve.

Zato pa imamo verski nauk, da ima sv. Cerkev od Jezusa Kristusa oblast, deliti odpustke iz tega duhovnega zaklada, ki je podlaga sv. odpustkom. Poglavarju apostolov in prvemu papežu je rekel Jezus: »Karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.« (Mat. 16, 19.) S temi besedami je dal Jezus sv. Petru in drugim apostolom oblast, odstraniti vse, karkoli bi utegnilo ljudem braniti pot v nebesa. Ker pa nam časne kazni vsaj za nekaj časa zapirajo nebeška vrata, dal je Jezus Kristus sveti Cerkvi s tem oblast, odpuščati tudi časne kazni ali deliti odpustke.

3. O, kako dragoceni so odpustki, kolika je njihova moč! Zato pa tudi uči sv. Cerkev, da je zelo koristno, pridobiti si odpustkov.

Prihajajo nam po sv. Cerkvi od Jezusa, ki je vse delal ali govoril v naše zveličanje. Rešimo se z odpustki časnih kazni, ki bi jih morali ali v življenju, ali v vicah trpeti. Torej je za človeka velike koristi, da se še poprej deloma ali popolnoma reši časnih kazni, preden bi jih moral trpeti. O koliko duš v vicah obžaluje, da se niso o pravem času udeležile odpustkov, ker bi se tako obvarovale vseh strašnih muk, ki jih morajo sedaj trpeti. Odpustki tudi pripomorejo, da verniki večkrat prejema jo sv. zakramente, se vzbuja v njih duh pokore in gorečnost za zveličanje duše.

4. Odpustke si pridobivati je sedaj tudi lahko v primeri s prvimi krščanskimi časi. Le pogledjmo v zgodovino sv. katoliške Cerkve, da vidimo, koliko težja je bila tedaj pokora. Ako je kdo odpadel od vere, moral je delati pokoro 10 let. Krivoprisežnik se je moral postiti 40 dni ob kruhu in vodi, potem 7 let delati pokoro. Na javno bogokletstvo, ostudno žalitev Matere božje ali kakega svetnika je bilo grešniku naloženo, da je moral 7 nedelj zapored med sv. mašo stati zunaj cerkve, sedmo nedeljo pa golorok in bos, z jermenom okoli vratu pred cerkvijo biti; 7 petkov se je moral postiti ob kruhu in vodi, pa še na svoje stroške, če je mogel, prehraniti par revežev skozi 7 nedelj. Kdor je na nedeljo ali praznik opravil kako hlapčevsko delo, bil je obsojen na tridnevni post ob kruhu in vodi. Če je kdo starše preklinjal, delal je pokoro 40 dni ob kruhu in vodi, če jim je storil večjo krivico, 3 leta. Če je kdo koga ranil, delal je pokoro eno leto s postom v pondeljek, sredo in petek. Na radovoljni uboj ali umor je bil naložen najprej post skozi 40 dni ob kruhu in vodi, potem sedemletna pokora. Samska nečistnika sta morala delati pokoro 3 leta, prešestni mož 7 let, prešestna žena 5 let. Tat je moral reč povrniti in 1 leto pokoro delati. Kdor je ukradel kaj cerkvenega, moral je ne le povrniti, ampak

tudi skozi 3 štiridesetdanske poste in še 7 let potem delati pokoro. Če je kdo kaj našel in ne vrnil, moral se je pokoriti kot tat. Obrekovalec se je moral postiti 7 dni ob kruhu in vodi. Lakomnik je moral pokoro delati 3 leta, požrešnež en dan ob kruhu in vodi, pijanec, ki mu je slabo prišlo, 15 dni.

Kaj bi bilo, ko bi dandanes samo za te, sedaj naštete grehe morali delati tako hudo pokoro, saj bi marsikdo nikoli ne prišel iz nje! Vendar pa bi mogli skoraj misliti, da se prostovoljno pokore tisti, ki med božjo službo iz zanikrnosti postavajo zunaj cerkve, kakor nekateri nekdanjih očitnih grešnikov.

Kako pa so nekda j delali pokoro? Je kdo storil kak večji greh očitno, odložil je vse lepotičje, oblekel spokorno obleko, potrosil svojo glavo z pepelom, se vrgel jokaje in vzdihovaje škofu in duhovnikom k nogam, prosil vernike, naj molijo zanj in začel je delati pokoro v tisti vrsti spokornikov, v kateri mu je bilo naročeno. Ako je kdo storil kak greh na skrivnem, s katerim ni dal očitnega pohujšanja, postavil se je navadno sam v tisto vrsto spokornikov, ki je bila odločena za njegov greh.

Navadno so razločevali štiri vrste spokornikov. Prva vrsta se je imenovala jokajočih. Ti niso smeli stopiti v cerkev niti v grdem vremenu, ampak so morali ostati zunaj pred cerkvenimi vrati. Tu so jokaje moledovali vernike, ki so smeli v cerkev, naj prosijo zanje cerkvene predstojnike. Ko so se spokorniki pokorili določeni čas med jokajočimi, prestopili so v drugo vrsto spokornikov, ki se je imenovala poslušajočih. Ti so morali ostati v cerkveni veži za nekrščenimi ter so bili po berilu, evangeliju in pridigi z nekrščenimi odpuščeni, ne da bi smeli biti pri sv. maši ali počakati blagoslova škofovega. Daljna vrsta spokornikov je bila klečečih; ti so smeli stopiti v cerkev, toda ostati so morali spodaj pri vratih. Po pridigi so se približali škofu in drugi duhovščini, se vrgli na tla ter spoznali svoje grehe. Prejemši škofov blagoslov niso smeli ostati pri sv. maši. Slednjič je bil spokornik pripuščen v vrsto stoječih. Ti so smeli biti pri celi sv. maši, prepevali z drugimi verniki vred hvalospeve, niso pa smeli prinašati darov za sveto daritev in prejemati sv. obhajila. Ko so dostali tudi to pokoro, položil je škof ali njegov namestnik nanje roke in jih odvezal od njihovih grehov; sedaj so smeli prejeti tudi sv. obhajilo.

Ako je bilo komu kaj odpuščenega od teh kazni zaradi njegovega posebno spokornega duha, imenovali so to — odpustek. Sedaj pa ne smemo reči, da so odpustki

odpuščenje tiste stroge pokore, katero je nalagala sv. Cerkev v prejšnjih časih.

K a k o je torej sedaj treba u m e t i, če se bere: Podeljen je odpustek ene kvadrage, enega leta ali več? To se pravi: Kdor od cerkve naložena spokorna dela sprejme, temu se tako vračuni, kakor bi bil v starih krščanskih časih delal pokoro 40 postnih dni, eno ali več let in si s tem odslužil ali zbrisal neko mero časnih kazni. Torej se ne sme reči, da bo toliko časa manj v vicah, ampak, da mu je odpuščenih toliko časnih kazni, kolikor bi se mu jih odpustilo, ako bi po starih cerkvenih določilih delal pokoro n. pr. 40 dni, eno ali več let.

To je n e p o p o l n odpustek, s katerim se odpusti samo nekaj časnih kazni za greh. S popolnim odpustkom pa se odpuste vse časne kazni za greh.

5. D a p a d o b i m o odpustke, treba, da smo v s t a n u posvečujoče milosti božje in da določene pogoje opravimo natančno in z n a m e n o m, odpustke dobiti. Kdor je v smrtnem grehu, nima duhovnega življenja in ne more biti deležen dobrot občestva svetnikov. Mrtev ud mora poprej oživetiti po zakramentu sv. pokore, potem mu bo z grehom odpuščena tudi kazen. Zato je navadni pogoj za odpustke prejem zakramenta sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa. Med pogoje spadajo tudi razne molitve, miloščina, post, o b i s k določenih cerkvâ. Namen pa zadostuje splošen, da se hočemo udeležiti vseh tistih odpustkov, s katerimi so obdarjena dobra dela, ki jih opravljamo. Ta namen je najboljši obuditi že pri jutranji molitvi, kakor je navodilo zato tudi zadaj v katekizmu.

Pripomnim, da moremo po priprošnji nakloniti odpustke tudi vernim dušam v v i c a h, vendar samo tiste, o katerih to naravnost izreče sv. Cerkev. V tem slučaju daruje sv. Cerkev zadostilna dela, katera smo si pridobili z odpustkom, Bogu in ga prosi, da ta dela sprejme kot zadoščenje za časne kazni dotične verne duše (ali več duš), kateri se odpustek nakloni, naj bi ji odpustil toliko časnih kazni, kolikor bi se ji bilo odpustilo, ako bi bila v življenju sama dobila odpustek. Moramo si pa svesti biti, da mi ne ostanemo brez dobička, če vernim dušam prepuščamo odpustke. S tem namreč razodevamo veliko ljubezen do bližnjega, katero nam bo dobri Bog obilno poplačal, in katere nam tudi verne duše ne bodo pozabile, da bodo gledale božje obličje. Večkrat moremo dobiti en dan po več popolnih odpustkov. Tedaj obrnimo en odpustek za-se, druge pa darujmo za eno ali več duš v vicah.

Dragi verniki! Ako pomislimo, kako t e ž k e p o k o r e so v prejšnjih časih nalagali za spovedane

grehe, lahko spoznamo, da moramo še mnogo sami zbrisati s prostovoljnimi pokorili. Kdor pa noče tukaj na zemlji zadostovati za svoje grehe s prostovoljnimi pokorili, isti se bo moral tamkaj v vicah mnogo huje pokoriti. Pa tudi z dobrimi deli in zlasti s potrpežljivostjo v trpljenju moremo odplačevati svoj velikanski dolg pri Bogu. Ako časne nadloge, katere nam Bog pošilja, prenašamo potrpežljivo in iz ljubezni do Boga, zadostujemo dan na dan za zaslužene kazni in si nabiramo mnogo zaslug za nebesa, kakor uči tridentinski cerkveni zbor.

Zlasti pa moramo zadostovati božji pravici z odpustki, s katerimi nam sv. Cerkev skuša kazni za grehe že na tem svetu poplačevati ali lajšati in okrajševati, pa tudi trpljenje odvrniti, ki nas čaka v vicah.

Zato je nauk o odpustkih tako zelo tolažljiv. Ko bi bile časne kazni, katere smo zaslužili s svojimi grehi, še tako velike, ne smemo biti malosrčni, saj pomaga sv. Cerkev naši slabosti z odpustki. Visoko cenimo odpustke in prizadevajmo si, prav mnogo jih pridobiti. Zato kličem s svetim pismom: »Delajmo torej dobro, dokler imamo čas; pride noč, ko nihče ne more delati.« (Gal. 6, 10. Jan. 9, 4.)

Val. Bernik.

Vseh vernih duš dan.

Istina vic in strašne muke v njih.

»O, vi vsi, ki mimo greste po poti, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina moja« — tako zdihuje in toži prerok Jeremija v imenu opustošenega in razdejanega mesta Jeruzalema. Kakor pa ta prerok kliče nad Jeruzalemom, prav tako toži in žaluje danes naša mati sv. katoliška Cerkev nad vsemi svojimi otroci, ki se pokore v ognjenih vicah. Mašnike in oltarje oblači v črna, žalna oblačila, trudi se božjo jezo nad ubogimi dušami v vicah potolažiti z daritvami sv. maš vseh duhovnikov in molitvami vseh vernikov, vodi nas k grobom umrlih, kaže nam njihove strohnele kosti, skratka, vse, vse stori, da bi vzbudila v naših srcih usmiljenje do ubogih duš v vicah.

Zato pa združimo, predragi v Kristusu, svoja srca s srcem sv. Cerkve in verno pogledjmo v vice! Kaj vidimo? Sveta vera nam kaže na onem kraju trpljenja tisoč in tisoč duš umrlih kristjanov, kateri vsi so bili naši verski bratje, mnogo izmed njih celo naši pradedje, starši, sorod-

niki, otroci, dobrotniki, prijatelji, znanci, rojaki. Zdaj je pa prišel nadnje dan jeze, Gospod Bog ravna z njimi po vsej svoji neskončni pravičnosti, tako, da trpe najhujše bolečine in nam vsled tega kličejo: »O, vi vsi, ki mimo greste po poti, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina naša. Usmilite se nas; vi edini ste, ki nam lahko olajšate naše gorje.« Tako nam kličejo verne duše v vicah sicer vedno, zlasti pa danes, ko obhajamo njihov spomin. Predragi, ali bomo ostali tem klicom, tem prošnjam nasproti gluhi? Ali ne bomo pomagali trpečim v vicah? K tej pomoči naj nas spodbuja posebno dvojno premišljevanje: 1. o istini vica, 2. o groznem trpljenju, o strašnih mukah v vicah. Nihče ni bolj vreden in bolj potreben našega usmiljenja in naše pomoči, kakor uboge duše v vicah, kajti one trpe tam najhujše bolečine. — Razprava omenjenih dveh točk, katera naj vzbudi v naših srcih usmiljenje, bodi vsebina mojemu današnjemu govoru.

I. Kaj so vice? Kakor nas uči sv. Cerkev, so vice neki kraj na onem svetu, kjer se verne duše, ki na tem svetu niso popolnoma zadostile božji pravičnosti, toliko časa pokorijo, dokler niso vredne spoznane prikazati se pred oči najčistejšega Boga in ga gledati od obličja do obličja. Vice so potemtakem kraj očiščevanja, zadostovanja, pokore, kazni, kjer se duše očiščujejo malih pregreškov, ki se jih še drže in kjer delajo za storjene grehe tisto pokoro, ki jo Bogu še dolgujejo, ker je v svojem življenju na zemlji niso naredile. Vsled tega so vice neki tretji kraj, ki je različen od nebes in pekla; kajti v nebesih ni nič trpljenja, ampak večno veselje, v peklu pa nič pokore, ampak večno trpljenje. To je pravi pojem, katerega mora imeti vsak kristjan o vicah.

In da so take vice zares in morajo biti, se da neovrgljivo dokazati iz sv. pisma, iz spisov cerkvenih očetov in iz zdrave pameti.

V II. bukvali Makabejcev beremo o raznih bojih, ki jih je bil makabejski vojskovodja Juda. Ko so bili po nekem takem boju mrtvi že pokopani, napravi imenovani vodja bero, pri kateri nabere 12.000 drahem srebra. Ta denar pošlje v Jeruzalem z naročilom, da naj se opravi pravna daritev za mrtve. Čemu, vas vprašam, preljubi kristjani, bi pa bila ta daritev, če bi duše padlih vojakov ne mogle biti drugod, nego v nebesih ali v peklu? Duše v nebesih ne potrebujejo nobene daritve, dušam v peklu pa nič ne koristi. Ker je dal torej Juda opraviti daritev, je bil prepričan, da je razun nebes in pekla še drug kraj, kjer se duše očiščujejo in se jim lahko pomaga. In ta

kraj so ravno naše vice. Sv. Duĥ hvali tudi tega vernega poveljnika, da »je dobro in poboĥno mislil« in pristavi še besede: »Sveta in dobra je torej misel, moliti za mrtve, da bi bili grehov rešeni.« (II. Mak. 12, 46.)

V novi zavezi nas uĉi Zveličar sam o vicah. V evangeliju pri sv. Matevĥu (v 5. poglavju) nas opominja, naj se hitro spravimo s svojim nasprotnikom, dokler smo še Źivi, sicer, pravi, bomo prišli v jeĉo, iz katere ne bomo preje rešeni, dokler ne bomo plaĉali zadnjega vinarja. Kateri kraj mora pa to biti, kjer se plaĉujejo po tem Źivljenju ostali dolgovi? Ali so nebesa? Ne, saj tam ni veĉ dolgov. Ali je pekel? Ne, saj ondi se ne more niĉ veĉ poravnati. Ta jeĉa torej, o kateri govori Gospod, ne more biti druga, nego vice. Tako umevajo Gospodove besede tudi najstarejši cerkveni oĉetje, zlasti Tertulijan, Ciprijan, Hieronim. — Nadalje pravi na drugem mestu istega evangelija (Mat. 12, 31.) naš Uĉenik, da so gotovi grehi, ki ne bodo odpušĉeni na tem, ne na onem svetu. Kaj sledi iz teh besed? To, da bodo nekatere grehi vendarle odpušĉeni na onem svetu. Pa kje se bo to zgodilo? V nebesih gotovo ne, ker niĉ omadeĹevanega ne more vanje; v peklu pa tudi ne, ker tu se ne da niĉ veĉ izbrisati; torej na nekem tretjem od nebes in pekla razliĉnem kraju, namreĉ v vicah. In tega prepriĉanja sta tudi sv. Gregor in sv. Bernard.

Kakor Zveličar, tako govori tudi sv. Pavel o vicah. V I. listu do Korinĉanov pravi: »Kogar delo pa zgori, bo škodo trpel (namreĉ po ognju oĉišĉevanja), on pa bo otet, vendar tako, kakor skozi ogenj.« (3, 15.)

Na omenjenih in še drugih dokazih sv. pisma temelji nauk sv. Cerkve o vicah, ki je tako star, kakor Cerkev sama. Od najstarejših ĉasov so se za duše umrlih opravljale daritve, se je zanje molilo in jim pomagalo z dobrimi deli. O tem nas prepriĉujejo najstarejše mašne knjige, tega nas zagotavljajo najstarejši cerkveni uĉeniki. Tertulijan pravi: »Vsako leto opravljamo daritve za umrle,« in sv. Krizostom trdi, da je ljubezen do duš umrlih ljubezen, ki izhaja iz Boga samega, kateri je vir vse ljubezni in usmiljenosti. Monika, mati sv. Avguština, je prosila malo pred svojo smrtjo rekoĉ: »PoloĹite to truplo kamorkoli, niĉ naj vas to ne skrbi; samo to pa vas prosim, da, kjerkoli boste, se me spominjajte pri oltarju Gospodovem.

Ker je torej iz sv. pisma in ustnega izroĉila gotovo, da so vice in ker se je od nekĹaj darovalo in molilo za duše umrlih, zato je sv. katoliška Cerkev nauk o vicah proglasila na vesoljnem tridentinskem cerkvenem zboru za razodeĹo versko resnico

z opominom, naj mi živeči po besedah apostolovih pomagamo dušam v vicah z molitvijo in dobrimi deli, zlasti pa z daritvijo sv. maše.

Pa recimo, predragi, da bi ne bila katoliška Cerkev nauka o vicah nikoli proglašila za versko resnico, ali nas ne sili že zdrava pamet verovati, da morajo na onem svetu tako gotovo biti vice, kakor so nebesa in pekel? Premislimo!

• Bog je pravičen, neskončno pravičen, zato mora pobožne vekomaj v nebesih plačevati; on je pravičen, zato mora brezbožne vekomaj v peklju kaznovati; on je pravičen, zato ne more pustiti brez kazni tudi najmanjših grehov, ampak jih mora kaznovati ali na tem ali pa na onem svetu. Koliko neštevilnih malih grehov pa storimo! In vsi so kazni vredni. Ako se torej mi sami tukaj ne kaznujemo s pravo pokoro, nam ostane kazen za oni svet. Sv. Avguštin pravi: »Nihče, in če bi tudi v celem svojem življenju ne bil storil nobenega smrtnega greha, naj se ne drzne brez pokore ločiti iz tega sveta.« — Nadalje. Kolikokrat se tudi smrtno pregrešimo! Za smrtni greh smo zaslužili veliko časno in večno kazen. Ako se skesano spovemo in zadobimo sveto odvezo, se nam odpusti krivda greha in večna kazen, časna kazen pa ostane. Če je ne prestanemo v tem življenju, jo moramo potem prestati na onem svetu v vicah. Mi moramo v tisto ječo, iz katere po besedah Zveličarjevih ni preje rešitve, dokler ni plačan zadnji vinar. Kako težavno in hudo pa je to plačevanje, to očiščevanje v vicah! Premislimo to v drugem delu govora na kratko!

II. Kaj, koliko in kako dolgo trpe duše v vicah, o tem se ni sv. Cerkev še nikoli izrekla. Brezdvomno pa trpi vsaka duša tem več ali tem manj, tem daljšo ali tem krajšo dobo, čim več ali čim manj grehov je imela in čim več ali čim manj pokore je še dolžna ostala. Kajti vsako muko odmeri Bog dušam po svoji ostri pravičnosti.

Muke, katere morajo trpeti duše v vicah, lahko razdelimo na dve vrsti, namreč v muke občutkov in muke izgube. Obojne pa so strašne.

Ako obstoje muke občutkov ali čutil v resničnem ognju, tega ni Cerkev nikoli določila. Ona le prosi Boga po mašnikih pri daritvi sv. maše, da naj trpečim dušam podeli kraj hladu, luči in miru. Po teh besedah soditi ni v vicah ne hladu, ne luči, ne miru. Zato pa menijo tudi sv. očetje, da trpe uboge duše take muke, ki so podobne mukam, ki jih povzroča zemeljski ogenj, da mučijo torej nadnaraven ogenj duše tako, kakor zemeljski ogenj telesa. Da, bolečine, ki jih povzroča ta nadnaravni ogenj trpečim dušam, tako piše sv. Avguštin, so

strašnejše in neznosnejše od onih zemeljskega ognja. Vse muke tega življenja, vsi križi, vse nadloge, vsa žalost, vse bolezni, vse gorje in celo najgrozovitejša trpinčenja niso v primeri s trpljenjem v vicah nič; kajti ogenj v vicah je prižgan od božje jeze same. Skratka, muke tega ognja so tako velike, da sv. Avguštin, sv. Gregor in Beda ne morejo najti besed in izrazov, da bi jih opisali. Zlata knjižica Tomaža Kempčana »Hoja za Kristusom« pravi: »Tam bo ena ura tistih muk hujša, kakor tu na zemlji sto let najostrejše pokore.« (24. pogl.) O, kako strašno mora torej ta ogenj božje jeze trpeče duše mučiti!

In vendar ni to še nikakor vse, kar morajo trpeti, kajti razun bolečin muččega ognja morajo trpeti tudi še muke izgube. — Uboge duše v vicah so prijateljice božje, hčerke večnega zveličanja, in vendar morajo živeti, ne da bi gledale in uživale Boga, največje dobro. Mi si niti velikosti te kazni, niti bolečin, ki jih povzroča, ne moremo predstavljati, kajti mi smo navezani na telo in zato ne moremo Boga tako spoznati, kakor ga spozna od telesa ločena duša. Ta ve natančno, kakšna neskončna sreča je, Boga od obličja do obličja gledati in uživati in zato željno koprne po njem. Ona išče Boga, pa ga ne najde; spozna ga kot svojo največjo srečo, pa ga ne more doseči; trudi se, ga gledati, pa nevidna roka jo zadržuje; zdihuje, želi, lirepeni po njem, pa vse njeno prizadevanje je brezuspešno. O, kako hudo mora to biti! Ta ločenost od Boga, po katerem duše tako koprne, jim mora biti hujša, nego goreči ogenj. Kajti Bog, njihovo največje dobro, je od njih oddaljen in hkrati vendar pričujoč; on je pri njih kot oče, kot prijatelj, kot ženin, pa vse na najhujši način: kot njihov oče, ki jih le kaznuje, kot njihov prijatelj, ki jim le očita, kot njihov ženin, ki jih nase vleče in se vendar njihovim objemom vedno odteguje. On je njihov Bog, ki jih hkrati tolaži in tepe, ljubi in muči; nič ni ljubeznivejše proti njim, kot njegovo srce, nič strašnejše, kot njegova roka; on je zanje i Oče usmiljenja i Bog maščevanja. Kakošna muka, kako trpljenje! Vrh tega jih pa trpinči še spomin obilice in velikosti njihovih napak in pregreh, zaradi katerih trpe, z največjo sramoto. Dokler so bivale v telesu, so bile prav tako lahkomisljene, kot smo mi zdaj. Male laži, zapravljanje dragocenega časa, nepotrebne govorice, mehkuznost telesa, nepotrpežljivost, jeza, nepokorščina, samoljubje, malomarnost pri domačih opravilih, mlačnost v molitvi in enake napake zdele so se jim, kakor nam še zdaj, le malenkosti. Toda zdaj spoznajo, da so bile te navidezne malenkosti surova razžaljenja Boga in zato se zdaj sramujejo in ta sramota jim je nova muka. »O,« kličejo z materjo mladega Tobije, »o, da bi nikoli ne bilo de-

narja, ki nas je pripravil ob našega ljubega sina«, o da bi nikoli ne bilo tega minljivega posvetnega veselja, teh praznih, nečimernih časti sveta! In v resnici, v kako brezno žalosti morajo pasti te duše, če mislijo na negotovost svojega odrešenja! Vidijo, da Bog spušča vanje puščice svoje jeze, pa ne vedo, kdaj bo nehal. Koliko časa, zdihujejo posamezno, koliko časa bodo trajale še moje muke? Morda še 50, morda še 100 let, morda še več stoletij, da, morda celo do splošnega vstajenja! O, kdaj boš pač prišel, zažéljeni, srečni trenutek odrešenja, po katerem tako hrepenim!

Tako trpe uboge duše v vica h na vse strani: roka božja jih tepe, črv kesanja jih grize, sila ognja jih žge, negotovost odrešenja jih žalosti, hrepenenje Boga objeti, jih muči, vse, vse, kar le zasluži ime bolečine, se je kar zarotilo, da te uboge duše trpinči.

In v tej obilici najobčutljivejših muk nimajo drugega upanja, druge pomoči, kakor to, katero jim mi lahko skazemo. Z molitvijo, z daritvijo sv. maše, z dobrimi deli, z odpustki, z miloščino, ki jo Bogu zanje darujemo, lahko skrajšamo in celo končamo njihove muke. In to je tudi upanje teh revnih duš! Zato kličejo k nam, svojim verskim bratom, neprenehoma za pomoč. »O, vi vsi, ki mimo greste po potu, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina naša.« »Usmilite se nas vendar, usmilite se,« kličejo z Jobom.

Ali naj ni v nas izumrla že vsa vera, predragi kristjani, če nas te strašne muke, te silne bolečine trpečih duš ne ganejo k usmiljenju? Ali jih bomo še dalje prepustili božji kazni, katere jih lahko rešimo? Pa tiho! Vpitje trpečih duš narašča, postaja glasneje. Kličejo: »Usmilite se nas, usmilite, vsaj vi, moji prijatelji!« Predragi, pogledajte v vice, poslušajte žalostne vzdihе, obupne klice, pretresljivo vpitje svojih grozovito trpečih staršev, otrok, bratov in sestrâ, mož in ženâ, sorodnikov, prijateljev, znancev, dobrotnikov! Ali bi ne imeli srca iz kamenja, ako bi nas ne ganila največja beda, najhujše muke, najtužnejša zapuščенost onih, s katerimi smo bili na zemlji združeni mnogo let z vezmi narave, krvi, ljubezni in vere? Ali naj bi vse te, katere smo tako iskreno ljubili v življenju in kateri so nam ravno tako ljubezen tudi vračali, zdaj naenkrat nič več ne ljubili, ampak jih zavrgli in pustili brez pomoči?

Ne, predragi! Predrami se v nas vera, kri, narava, ljubezen in nas spodbudi k pomoči vernim dušam v vica h! Sklenimo porabiti vsa sredstva, da pomagamo ubogim dušam! Če smo bogati, dajajmo miloščino, če smo revni, darujmo Bogu za nje svojo revščino, če smo zdravi, se postimo, če smo bolni, za nje potrpežljivo trpimo; udeležujmo

se sv. maš in darujmo jih zanje, molimo, prejemajmo sv. zakramente, pridobivajmo odpustke, izvršujmo duhovna in telesna dela usmiljenja, vse za njihovo rešitev! Storimo to zlasti danes, na njihov spominski dan, pa ne samo danes, ampak tudi skozi celi mesec november, ki je namenjen njihovi pomoči, in sploh ves čas, dokler živimo. Da, odločimo se celo za junaško dejanje ljubezni do ubogih duš v vicah, ki je v tem, da sploh vse odpustke in dobra dela brez najmanjše izjeme obračamo edinole njim v prid, jih zgolj v ta namen pridobivamo in izvršujemo ter Bogu darujemo. S tem nismo sami nič prikrajšani ali oškodovani, predragi v Kristusu, kajti tako postanemo rešitelji svojih ljubih verskih bratov in sestrâ, ki bodo nam to dobroto bogato vračali in, ko bo z nami pri koncu, Boga uspešno prosili, da bomo prišli tudi mi kmalu v njihovo družbo v nebeški raj. Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B.: **K. Čik.**

Dvaindvajseta nedelja po binkoštih.

Duša je podoba božja in neumrjoča.

Preteklo nedeljo in ponedeljek ste hiteli na pokopališča, tja na kraj žalosti, na kraj miru in pokoja, da bi tam pomolili za svoje rajne sorodnike in znance. Čemu ste šli tja? Mogoče le zato, da se na grobu svojih znancev zjokate? Mogoče le radi tega, da čas potratite, ali zato, da grob okinčate in ono truplo, ki tam leži, počastite? Ne; gotovo niste šli iz tega namena tja, kajti če bi zato tja šli, bi se motili; varali bi se; kajti v par letih ni od telesa ne duha ne sluha več. Uresničijo se božje besede: »Pomisli človek, da si prah, in v prah se povrneš.« Ne; vi ste šli tja zato, da prosite Boga za duše onih, ki so tam pokopane! Pa zakaj za duše? Kaj duša po smrti še živi? Kaj ni res, kar slišite brezverce govoriti: »Človeka po smrti ni več —?« »On pogine kakor žival, — ampak njegova duša živi —, ker je podoba božja — in zato duh kakor Bog, neumrjoča kakor Bog.

1. Kako vemo, da je duša neumrjoča? Kdo nam to pove? Najprej nam pove sv. vera. Sv. pismo govori: »Telo se vrne v zemljo, iz katere je vzeto, duša se vrne k Bogu, ki jo je dal.« Bog je rekel: »Naredimo človeka po svoji t. j. božji podobi«... Jezus Kristus, večna resnica, nam kliče: »Ne bojte se njih, ki umore telo, duše pa ne morejo umoriti.« Desnemu razbojniku, visečemu na križu,

kliče: »Še danes boš z menoj v raj.« Gotovo ne s telesom, ampak z dušo, ki bo po smrti še živela.

2. Pa ne samo vera, tudi p a m e t nas uči, da je človeška duša božja podoba — neumrjoča. Vsako človeško srce hrepeni po sreči, in sicer popolni in večni sreči. Zakaj sreča, ki ni popolna, ki ni trajna, sploh ni sreča. Vprašam pa, ali se človeku v tem življenju uresničuje želje? Ali je bil že kak človek na svetu popolnoma srečen? In če bi srečo užival tudi vse svoje življenje, saj se mora spomniti na smrt in potem postane žalosten, nesrečen. Že stari Sofokles je pel: »Nikdar se ti v življenju ni približala sreča, čista in prosta žalosti!« Ali naj opisujem revo človeškega življenja? Ni treba! Znano vam je. Svet imenuje srečo: bogastvo, meseno uživanje, čast in zabave. Ali je pa srečen, če tudi doseže vse to? Ne! Imeti bi hotel še več!... Prave sreče ni na svetu. Človeško srce vendar hrepeni po sreči! Ali naj mu se nikdar ne izpolni to hrepenenje? O, če bi se nikdar ne uresničilo, potem bi bil človek najrevnejša stvar. Toda Bog je ustvaril v srce hrepenenje po pravi sreči; On ga bo tudi izpolnil.

»Nemirno je človeško srce, dokler ne počiva v tebi, o Bog,« pravi sv. Avguštin — človek hrepeni vedno po sreči.

3. Zlasti nam pa en glas pričuje o neumrjivosti duše — glas vesti. Če smo kaj slabega storili, od česar imamo le mi korist, če smo kaj slabega napravili, kar bo za vedno ostalo skrito, vedno se en glas oglasi v nas: »Ti si krivico napravil.« Ni ga naroda, še tako divjega, ki bi se ne zavedal, da je nad njim sodnik, ki mu napoveduje plačilo za dobro in kazen za slabo delo. Marsikaterikrat misli človek, da je hudobijo že pozabil, a glej, kar naenkrat se oglasi vest, — še strašneje kot prej!

4. Pravica ali pravičnost tudi zahteva dušo neumrjočo! Nič človeka bolj ne žalosti, kakor videti, kako se grešniki, nesramneži in bogokletneži v časti in hvali smejejo, pravični in čednostni pa se gazi z nogami in zasmejuje. Vsak otrok pa zna povedati, da se čednosti spodobi plačilo, grehu pa kazen. Ali se zgodi to že na tem svetu? En sam pogled v svet nas uči, da ne. Hudobneže vidimo v blagostanju, pravične v trpljenju. Hudobneža kaznuje posvetna oblast, a kolikrat ji uide. Koliko hudobij pa človek napravi z mislimi in željami, ki jih posvetna oblast ne sme kaznovati! Kdo ga kaznuje? — Nasprotno — pravični, kako plačilo dobijo na tem svetu? Zaničujejo se na tem svetu. Uboštvo, devištvo in zlasti samostansko življenje se smeši. Kje bodo tedaj plačilo dobili tisti, ki so Bogu na ljubo prodali vse, razdelili svoje premoženje med uboge, ki so zapustili svet in njegovo veselje? Zato zahteva že pravičnost, ki nam oznanja plačilo za dobro delo, in

kazen za slabo, da mora za tem življenjem priti drugo, boljše življenje, v katerem bo vse poravnano, — da mora biti naša duša neumrjoča, ki tu ne doseže popolnega plačila za svoja dela. Sam brezverec Ruso je rekel: »Ko bi drugega dokaza ne imel, kakor to, da na svetu mnogokrat zmaguje hudobni, pravični pa trpi, bi me učilo, da s tem življenjem še ni vse končano, da se bode vse uredilo še-le po smrti.«

5. Nimamo in ne poznamo naroda, ki bi ne imel vere v posmrtnost, vere v neumrjočnost duše, ker je ideja o posmrtnosti človeku prirojena. Zakaj ste v nedeljo in v ponedeljek šli na pokopališče, če ni po smrti življenja? Čemu ste tam molili? Za telo? A telo v par letih strohni, v doglednem času ni niti kosti več! Zakaj greš na grob prijatelja? — Zato, ker veš, in ti nekaj pravi, — da duša onega človeka je še živa. Oni, ki to ne verujejo, — so to tudi nekdamerjeli, — a so s silo zadušili to vero, ker se večnosti boje. Nekega človeka so vprašali: »Zakaj ne veruješ v pekel?« »Potem bi moral jaz sam prvi vanj.« jim odvrne, »zato ne verujem.« Glej to je vzrok pri večini brezvercev, ki taji neumrjočnost duše. Nočejo verovati, ker nočejo Boga, ker ne marajo večnosti, ker se nočejo odpovedati svojim strastem, z eno besedo: ker se boje posmrtnosti!

K sklepu naj bo to: Z vero v neumrjočnost duše stoji in pade naša sreča. Saj vidimo, kako se ubogi in bogati vedno bolj ločijo, kako se ljudje sovražijo; maščevanje in samomori so na dnevnem redu. Pa naj se vsak sebe vpraša, odkritosrčno vpraša: »Kako bi jaz živel, če bi bil prepričan, da ni več življenja na drugem svetu!« — Da, čemu poštenost, če ni posmrtnosti? Kradimo, morimo in uživajmo svet. Strašno bi bilo na svetu, če bi nihče ne veroval v posmrtnost. Celo kruti vodja francoske revolucije v 18. veku je rekel: »Dobri in slabi izginejo iz pozorišča sveta, a na različen način; ne smrt ni konec — ampak je začetek življenja.« Tedaj, pokazal sem vam, predragi v Gospodu, da je naša duša neumrjoča, torej božja podoba! Zato skrbite, da jo enkrat daste Bogu, ker je božja, in ne hudiču, to je, varujte se greha, ki skruni božjo podobo in dajte Bogu, kar je božjega, in spolnajte zapovedi, ki vam jih naklada sv. vera. Amen.

† Anton Križman.

Triindvajseta nedelja po binkoštih.

O posebni sodbi.

Mi vsi se moramo pokazati pred sodnim stolom Kristusovim, da prejme sleherni, kakor je storil, ali dobro ali hudo.

II. Kor. 5, 10.

Preljubi v Gospodu. Namen človekov je večno življenje. Zakaj katekizem nas uči, da je Bog človeka ustvaril zato, da Boga spoznava in časti, ga ljubi in mu služi ter se tako večno zveliča. Kot popotniki smo prišli na ta svet, da potujemo proti naši pravi domovini, v sv. nebesa. Mi si moramo s svojim življenjem zagotoviti večno srečo; kajti kakršno bo življenje, takšna bo tudi naša smrt. Od smrti pa je odvisna naša sodba in cela večnost. Srečni tisti, ki hodijo pot zveličanja, njih smrt bo lahka, njih sodba se bo glasila: v večno veselje v nebesih. Nesrečni, stokrat nesrečni so pa vi tisti, kateri so zgrešili svoj pravi namen in pot do svojega cilja; zakaj prišel bo dan, ko jih bodo napadle nevarnosti pekla, v katerih strašnih dneh jim bo odvzeta milost božja, katero so prevzetno zametovali toliko let. Brez pomoči bodo prepuščeni samim sebi in peklenški sovražnik jih bo z lahkoto premagal. Njih smrt bo strašna, njih sodba se bo glasila: v večno pogubljenje.

Preljubi v Gospodu! V življenju si nabirajmo zakladov za nebesa. Živimo tako, da se nam ne bo bati ne smrti, ne sodbe Gospodove; »zakaj mi vsi se moramo pokazati pred sodnim stolom Kristusovim, da prejme sleherni, kakor je storil, ali dobro, ali hudo.« (2. Kor. 5, 10.)

Premišljujmo torej danes v božjo čast in nam v dušni prid: O posebni sodbi, katera se bo takoj izvršila nad nami, kakor hitro se duša loči od telesa.

I. »Človeku je odločeno enkrat umreti, potem pa sodba.« (Hebr. 9, 27.) Kakor hitro se duša loči od telesa, mora stopiti pred sodni stol Gospodov, da prejme plačilo ali kazen po svojih delih. Tudi ti, duša moja, boš sojena in boš morala dati odgovor od celega svojega življenja, od vsega, kar si v življenju mislila, govorila, storila ali opustila. In božji Sodnik Jezus Kristus te bo sodil po svoji neskončni svetosti. Ker je neskončno svet, mora sovražiti in kaznovati greh, zakaj nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo. On ve vse, preteklo, sedanje, in prihodnje, ve tudi naše najskrivnejše misli in želje. Pravični sodnik te bo sodil po svoji vsemogočnosti. Nobena moč, nobena zvi-

jača te ne more rešiti pravične sodbe božje. Vsa tvoja čast in slava, vsa tvoja mogočnost in če si bil morda najmogočnejši na svetu, ti ne bo prav nič pomagala pred sodbo tistega, ki je vsemogočni kralj nebes in zemlje. Bog je najmogočnejši, najvišji vladar, on je kralj nebes in zemlje, vsi drugi smo le njegovi podložni. Slednjič te bo sodil Jezus Kristus po svoji neskončni pravici. Vsak bo prejel po svojih delih. Pravični bo prejel plačilo, hudobni pa kazen. Takrat božji Sodnik ne bo več poznal usmiljenja. Čas milosti, čas usmiljenja je proč, začela se bo večna pravičnost. Zaslišal boš obsodbo, katero bo nad teboj izrekel neskončno pravični sodnik. Ta sodba se bo glasila ali v večno veselje in zveličanje v nebesih, ali pa v večno pogubljenje in trpljenje v peklju. Pravični bodo prejeli plačilo za svoja dobra dela, hudobni pa kazen za svoje grehe in hudobije. O takrat se bodo tresli otroci tega sveta, ki so bili sužnji svojih strasti, posvetne časti in pregrešnega razveseljevanja. Vrženi bodo v večni ogenj, kjer črv ne umre, kjer ogenj ne vgasne. O, ko bi vendar spoznali otroci tega sveta in mislili večkrat na smrt in pravično sodbo božjo!

II. Nasprotno bo pa navdajalo bogaboječje, čiste duše brezmejno veselje, ko bodo po smrti stopile pred božjega Sodnika, ki bo njihov plačnik. Srečne, da presrečne one duše, katere bodo v milosti božji, brez vsakega greha stopile pred sodnji stol Gospodov. Govorile bodo takrat besede polne tolažbe: »Polne zaupanja smo si želele se ločiti od telesa in pričujoče biti pri Gospodu; zakaj sedaj se je naša hiša pozemeljskega stanovanja podrla in imamo prebivališče od Boga, ne z rokami storjeno, ampak večno hišo v nebesih. Ker so ljubile Jezusa in mu v življenju služile, zato so pred sedežem božjim in mu služijo noč in dan v njegovem templu in kateri sedi na sedežu, bo nad njimi prebival, zakaj Jagnje, ki je v sredi sedeža, jih bo paslo in jih vodilo k virom žive vode in Bog bo obrisal sleherno solzo iz njih oči!« (Skr. razod. 7, 15—17.)

O, da bi bili modri in bi sprevideli in umeli svoj konec. Vprašaj se, duša moja, kako bo s tvojim računom pri Bogu? Ali si pripravljen vsak trenutek na smrt in sodbo božjo? Kaj porečeš Gospodu, ako te nenadoma pokliče pred sodni stol? Morda so že šteti tvoji dnevi in kdo ve, ako te Bog danes ali jutri ne pokliče k sodbi. Zato bodi pripravljen, uredi svojo dušo, dokler je še čas; »zakaj ob uri, ko se nam ne zdi, bo sin človekov prišel.« (Luk. 12, 40.)

Glej, krščanska duša, tebe čaka večno veselje na onem svetu, ako v milosti božji umrješ. Posedla boš nebeške prostore, hvalila Boga, gledala njegovo lepoto, prepevala vekomaj njegovo slavo.

Nasprotno pa tudi preudari, kako strašna kazen te čaka, ako umrješ neprepripravljen in stopiš v smrtnem grehu pred sodni stol Gospodov. Pravična jeza božja te bo zadela. Obsojen in pokopan boš v večni ogenj v peklju, od koder ni rešitve.

Predragi v Kristusu! Kako dolgo še boš odlašal s svojim poboljšanjem? Skleni že vendar enkrat predru-gačiti svoje življenje! Ne boj se truda, ne žrtve. Poslušaj, kaj pravi Gospod: »Kdor premaga, mu bom dal sedeti z menoj na mojem sedežu, kakor sem tudi jaz premagal in se vsedel s svojim Očetom na njegovo desnico.« (Razod. 3, 21.)

Z Jezusom boš premagal vse, še tako hude sovraž-nike. »In kdor premaga in ohrani do konca moja dela,« pravi Gospod, »njemu bom dal oblast čez narode.« (Raz. 2, 26.) Da, oblast ti bo dal čez vse, v nebesih in na zemlji. Zato, predragi v Gospodu, bodimo trdni, neustrašeno odvrčajmo vse napade naših dušnih sovražnikov. Misli-mo večkrat na smrt in sodbo Gospodovo, ki se bo izvršila nad nami takoj po smrti in ne bo se nam enkrat bati onega trenutka, ko se bo duša ločila od telesa. Telo bodo položili v hladno zemljo, duša bo pa šla pred sodbo, kjer bo slišala iz ust Sodnikovih tolažljive besede: Ker si mi v življenju zvesto služila, ker svojega namena nisi zgre-šila, zato ti hočem dati večno plačilo v nebesih. Pojdi v veselje svojega Gospoda! Amen.

P. J. P.

Poslednja nedelja po binkoštih.

O splošni ali poslednji sodbi.

In videli bodo Sinu človekovega
priti v oblakih neba z veliko
oblastjo in častjo.

Luk. 21, 27.

Razen posebne sodbe, ki se izvrši takoj po smrti vsa-kega človeka posebej, bo pa tudi splošna, vesoljna ali po-slednja sodba na sodnji dan, ko bo prišel Sin človekov v oblakih neba, sodit vse ljudi, žive in mrtve, dobre in hudobne.

Strašen dan bo dan plačila ali sodnji dan! Solnce bo otemnelo, mesec in zvezde bodo zgubile svojo moč in svetlobo. Zdelo se nam bo, kakor da bi hoteli nebeški svetovi pasti na zemljo in jo pokončati. Vsa zemlja se bo tresla, skale bodo pokale, grobovi se bodo odpirali in mrtvi bodo vstali iz grobov. Vsa narava bo v najhujšem

neredu in grozna zmešnjava bo vladala med ljudmi. Blizu je dan Gospodov; pravi prerok, in teče hitro. Ta dan bo dan jeze, dan teme, dan strahu in stiske.

Kaj poreko takrat nesrečni grešniki, katerim bodo veljala vsa ta znamenja jeze božje? »Koprneli bodo od strahu in čakanja tega, kar ima priti čez ves svet; zakaj nebeške moči se bodo gibale in tedaj bodo videli Sinu človekovega priti na oblaku neba z veliko oblastjo in častjo.« (Luk. 21.) Takrat bo pokazal Odrešenik svojo moč in veličastvo v vsem sijaju. »In bo poslal svoje angele s trobento in z velikim glasom bodo zbrali njegove izvoljene od čveterih vetrov od konca do konca.« (Mat. 24, 31.) In hiteli bodo vsi narodi od vzhoda do zahoda pred sodnji stol. »In sem videl mrtve, velike in male stati pred sedežem in bukve so se odprle, katere so bukve življenja; in mrtvi so bili sojeni po tem, kar je bilo zapisano v bukvah, po svojih delih.« (Raz. 20, 12.)

Predragi v Kristusu Gospodu! Tudi mi bomo enkrat vstali s svojimi telesi in stopili pred ostrega Sodnika.

Premišljujmo torej danes o splošni ali vesoljni sodbi.

Preljubi v Gospodu! Kolika razlika med Jezusom, ako ga gledamo na Veliki petek na gori Kalvariji in danes, ko prihaja sodit žive in mrtve. Tamkaj na gori Kalvariji je visel Jezus Kristus med nebom in zemljo, brez pomoči, brez tolažbe. Umrl je kot najhujši hudodelnik na lesu križa v sredi med dvema razbojnikoma. — In danes prihaja ravno tisti božji Zveličar v družbi angelov kot najvišji Gospod in Sodnik sodit dobre in hudobne, tudi tiste, ki so njega v smrt obsodili, na križ pribili in ga neusmiljeno umorili. Ta dan bo Gospod nebes in zemlje, Jezus Kristus, popolnoma pokončal satana in njegovo kraljestvo in ustanovil bo novo, večno kraljestvo, kraljestvo miru, pravice in resnice.

Strašen dan bo dan plačila! O takrat bodo plakali vsi narodi. Strah in groza bo obdajala otroke tega sveta! Krivica bo premagana in pravica bo obhajala svoje sijajno zmago slavje. Vse, karkoli je bilo dosedaj skrito in temno, bo odkrito in jasno kot beli dan.

Sodba se bo vršila po božji neskončni pravici. Takrat bo zadela božja pravica vse tiste, ki so preganjali, obrekovali, zasmehovali sv. Cerkev in njene služabnike. Vprašam vas, ljubi moji, ali naj ne zadene pravična kazen božja Nerona, grozovitega preganjavca kristjanov, kateri je prelil toliko nedolžne krvi, ki vpije na maščevanje k pravičnemu Bogu? Gotovo ga bo sodni dan roka Gospodova zadela. Ali naj ostane kruti Dioklecijan brez kazni? Ali naj

ne prejme zasluženega plačila toliko morilcev, požigalcev, roparjev, bogokletnežev, nečistnikov itd.? Ali naj ne zadene prevzetnega, trdosrčnega, neusmiljenega bogatina, ki ni imel srca za uboge reveže, božja pravica? Vsi ti morajo prejeti plačilo za svoje hudobije. Zadela jih bo pravična kazen in jeza Gospodova!

Naš Gospod Jezus Kristus je prišel na svet, da poto-laži jezo božjo, nas reši pogubljenja in večno zveliča. Sam Bog je postal človek iz ljubezni do nas! Pa kaj je storilo nehvaležno ljudstvo z njim. Namesto, da bi ga sprejelo kot svojega Odrešenika in Zveličarja, ga je kakor naj-hujšega razbojnika in hudodelnika križalo in umorilo! Preljubi! Ali naj ne dobi Sin božji zadoščenja pred celim svetom za svojo neskončno ljubezen do nas? Ali naj ne kaznuje nečloveške hudobije onih, ki so ga neusmiljeno umorili? Gotovo bo napočil dan, in to bo sodni dan, ko bo prišel Jezus Kristus kot Sodnik in jih bo obsodil v večno pogubljenje.

Predragi v Gospodu! Napočil bo enkrat dan, ko bo Gospod ločil dobre od hudobnih, kakor loči pastir ovce od kozlov. Prišel bo dan, ko se bodo tresli mogočni tega sveta in trepetali vsi narodi! In Gospod se bo obrnil k pravičnim na svoji desnici, in jim bo rekel: »Pridite oblagodarjeni mojega Očeta in posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta; zakaj lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen sem bil in ste mi dali piti, nag sem bil in ste me oblekli, popotnik sem bil in ste me sprejeli pod svojo streho. In pravični bodo rekli: Gospod kedaj smo te videli lačnega, ali žejnega, ali popotnika...? In odgovoril jim bo: Resnično vam povem, karkoli ste storili najmanjšemu mojih bratov, ste meni storili. In bodo šli v veselje nebeško ter bodo peli pesem Mojzesovo, služabnika božjega in pesem Jagnjetovo: »Velika in čudna so tvoja dela. Gospod, Vsemogočni. Pravična in resnična so tvoja pota, o kralj večnosti.« (Skr. raz. 15, 3.)

In Sodnik se bo obrnil na svojo levico in bo govoril hudobnim: »Poberite se izpred mene, prokleti v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in zavrženim angeljem!« zakaj lačen sem bil in mi niste dali jesti, žejen sem bil in mi niste dali piti, nag sem bil in me niste oblekli, popotnik sem bil in me niste sprejeli.« In zavrženi bodo odgovorili: »Gospod, kdaj smo te videli lačnega...« itd. In Gospod jim bo odgovoril: »Resnično vam povem, karkoli niste storili najmanjšemu mojih bratov, niste meni storili.« In pogubljeni bodo rekli goram: »Gore, padite na nas, hribi, pokrite nas pred obličjem njega, ki sedi na sedežu in pred jezo Jagnjetovo; zakaj prišel je veliki dan njih jeze in kdo bo mogel obstati.« (Skr. raz. 6, 16, 17.)

In ti bodo pokopani v večni ogenj, otroci pravice pa bodo prejeli večno plačilo v nebesih.

Predragi v Gospodu! Tudi mi bomo stopili pred ostrega Sodnika na sodni dan, kateri nas bo sodil po svoji neskončni pravici. Strog račun bo terjal od našega življenja. Vprašal nas bo, kako smo rabili prejete milosti, katere nam je v tako obilni meri delil v dosego naše večne sreče. Kako si porabil, dragi moj, prejete milosti? Ali se nisi zoperstavljal ali celo zlorabil božje milosti in njegovo usmiljenje? Ako je temu tako, zadelo bo tudi tebe strašno prokletstvo in večno pogubljenje.

Kristjan, boj se svojega padca in pravične kazni božje, katera te bo zadela vsled tvoje nehvaležnosti in trdovratnosti. Spoznaj, kar je v tvoje zveličanje. Še ni prepozno. Jezus Kristus te vsak dan kliče in vabi k sebi. Ne presliši vabljivega glasu najboljšega prijatelja. Ljubi Jezus še vedno gleda poln usmiljenja na te. Pa prišel bo čas, ko bo pravični Bog pokazal svojo pravično jezo in te bo občutno kaznoval. Skleni danes predrugačiti svoje življenje. Jokaj solze pravičnega in resničnega kesanja in prosi Jezusa, da ti bo enkrat usmiljen sodnik. S polnim zaupanjem se zateci k njemu in govori mu tako-le: O usmiljeni in dobrotljivi Jezus, stoj mi v življenju vedno na strani. Na zadnjo uro pa, ko se bo moja duša ločila od telesa, daj da bo pred sodbo tvojo pravična najdena. In enkrat, ko bo zadonela trobenta angelov in bo klicala vse ljudi k splošni ali poslednji sodbi, ko boš Ti, o Jezus kot sodnik živih in mrtvih v oblakih neba, daj mi slušati iz tvojih ust besede: Pojdi in posedi kraljestvo, katero je pripravljeno vsem pravičnim od začetka sveta! Pojdi v veselje svojega Gospoda! Amen.

P. J. P.

Prva adventna nedelja.

Adventne misli.

Advent je čas molitve in čas pokore, katerega je postavila sv. Cerkev zato, da bi svoje otroke pripravila na vredno praznovanje skrivnosti rojstva Jezusa Kristusa. Kar je postni čas za Veliko noč, kar je 4000 let stare zaveze za prihod Odrešenikov, to so štirje adventni tedni za Zveličarjevo rojstvo. Trojni prihod Sina božjega torej praznuje sv. Cerkev, in na ta trojni prihod nas opozarja: »V prvem,« tako pravi sv. Bernard, »je Jezus prišel v mesu in se je oblekel z našimi slabostmi; v drugem prihaja v moči in v duhu; v tretjem bo prišel v veličanstvu in z veliko

oblastjo.« K temu pristavlja Peter Bloáški: »Prvi prihod je bil skrit in ponižen; drugi je skrivnosten in poln ljubezni; tretji bo mogočen: strašen za grešnike, veličasten za pravične.«

I. Sin božji je prišel na svet, da je prenovil obličje zemlje. Na ta prihod nas spominja sv. Cerkev te dni. Kaj je pač bil svet, kakšna je bila zemlja, predno je Beseda meso postala in med nami prebivala? In kaj je postala po tem prihodu, katerega je ves pravoverni svet tako željno pričakoval? Kako strašnemu zlu je svet odtrgal?

Primerjajmo zlasti mi, prijatelji Jezusovi, našo usodo in usodo onih, ki so bili v stari zavezi najbolj odlikovani, izvoljeno izraelsko ljudstvo! Tistega Mesija, ki so ga pravični skozi 40 stoletij željno pričakovali iz neba, iz oblakov in od zemlje, tega imamo mi sredi med nami; on je naš Emanuel — Bog z nami in med nami. Preroki in očaki so se veselili dobrot odrešenja, mi te dobrote uživamo. Ali smo mar dovolj hvaležni božji previdnosti, da nam je dala življenje v tistih časih, na tistih krajih, kjer je že razlit blagoslov odrešenja. Ali smo že kdaj resno premislili te neprecenljive dobrote?

O, predragi v Gospodu! Rojstvo našega Odrešenika je za nas več kakor samo spomin, za nas je ponavljanje tega rojstva. Vsak dan se božični praznik ponovi pri sv. maši na naših oltarjih, pri vsakem sv. obhajilu postanemo žive jaslice. Naše cerkve so Betlehem, naši oltarji in naša srca so jaslice, podoba kruha so plenice, naše telo je betlehemski hlev, kjer biva in počiva naš Odrešenik; naš jezik ga rodi in prikličje iz neba. Molimo tega Boga in ljubimo ga, sprejemajmo ga z vero, upanjem in ljubeznijo. In s sv. obhajilom bo v nas isto naredil in povzročil, kar je učinil s svojim prihodom na zemljo: razpršil in razgnal bo v nas temo duha, uredil naša nagnjenja, ta nagnjenja posveti in da pravo srečo. Vse dobrote nam podeli, če ga v tem ne oviramo.

II. Duhovno prihaja Jezus Kristus v duše, da jih reši in posveti. Za nas bi bilo brez koristi in pomena to, da je pred 1919 leti Sin božji prišel na zemljo, da jo je v svojem usmiljenju obiskal, če ne bi stalno in vedno k vsakemu izmed nas zopet in zopet prihajal, da nam prinaša ono življenje milosti, ki iz njega izvira, in da to življenje tudi ohranja in spopolnuje. Kako silno mora ta skrivnost ganiti naša srca! Ta dobri Zveličar dobro ve, da mi moremo samo v toliko nebeškemu Očetu dopasti, če v nas vidi svojega Sina, nad katerim edino ima dopadajenje. In kaj stori iz tega vzroka? On

prihaja v naša srca, on prebiva v nas, da ne živimo mi, ampak živimo njegovo življenje. »Živim, toda ne jaz, v meni živi marveč Kristus,« pravi apostol. Kadarkoli nas v takih trenutkih pogleda Bog — Oče, lahko reče: »Ta je moj ljubi sin, nad katerim imam dopadenje.« To je pač mnogo več, kakor če bi nas rešil samo izvirnega greha; ne, udeležujmo se takorekoč samega božanstva božjega. To je tista veličastna naloga sv. Cerkve, da posreduje med Bogom in ljudmi, da po duhovnikih vodi ljudi do Boga, dokler ne postanemo deležni božje narave...

To je posebna milost svetega adventnega časa, da Zveličar prisrčneje in silneje kot druge čase trka na naša srca; on se hoče znova roditi v teh srcih, če mu damo prostora. Bivati hoče v pravičnih, da jim da večjo popolnost, rast v duhovnem življenju in stanovitnost; priti hoče tudi v grešnike, da jih otme dušne smrti, kajti on želi in hoče, da se brezbožni vrne iz grešnih poti in da živi. Zato pa pripravimo pot Gospodu, ravne naredimo steze. Gore napuha moramo znižati in napolniti doline malosrčnosti. Vse pa premoremo z Jezusom, ki se združi z našimi slabostmi, da bi nam podelil moč.

III. Tretjič pride Jezus Kristus na svet, da ga bo sodil. Sveti božični prazniki se bližajo, a ljudje ostanejo nesveti. Z bridko žalostjo gleda sv. Cerkev na zakrknjene in trdovratne grešnike in vidi že naprej, da bodo njeni otroci in celo njeni ljubljenci ostali mrzli in brezbrizni za čas milosti, kakor so bili Betlehemčani. Ko se je Gospod tako ponižal, da je hotel biti rojen sredi med njimi, pravi sv. pismo: »njegovi pa ga niso sprejeli.« — »Zanj ni bilo prostora.« Zato si silno prizadeva, da bi nas nagnila, da bi Zveličarju pripravili boljši prostor kakor so ga Betlehemčani.

Zato kaže sv. Cerkev pri božji službi vedno duha pokore, sv. mašo opravlja v vijolični, spokorni barvi, v njenih molitvah slišimo proseče molitve in skesane vzdih. Pridigarjem polaga na usta opomine in svarila prerokov Izaija in grozeče besede sv. Janeza Krstnika, da, besede samega Zveličarja: »Ura je, da od spanja vstanemo,« nas opominja apostol. »Storite vreden sad pokore,« nas spet opominja Sv. Duh. In če ti opomini nič ne izdajo, nam grozi s strašno vesoljno sodbo. Nam vsem govori in kliče: »Sedaj si izberite, sedaj si izvolite: ali božje usmiljenje, ali njegovo pravičnost; ali krotko jagnje, ki pride v ljubezni odvzet grehe sveta ali pa strašnega leva, ki bo prišel ob sodbi trdovratne grešnike razdrobit. Zato je hotel Jezus rojen biti kot malo, nezmožno dete, da nam vliiva zaupanje, ker to ljubeznivo dete nas pač ne more pogubiti. Kaže nam sv. Cerkev jaslice in hlev, krotko Devico, preproste

pastirje in ljubko zvezdo. Blagor nam, če mu odpremo svoje srce! Gorje pa nam, če ne bi spoznali časa njegovega obiskanja. Zato pa bere v adventu evangelij o koncu sveta in vesoljni sodbi. Res, če ne bomo sprejeli tega Deteta, ki nad nami joka v jasliah, če bomo zakrknili sedaj svoje srce temu glasu, tedaj bomo morali enkrat v obupnosti klicati: »Gore, padite na nas, hribje, pokrite nas!«

Predragi v Gospodu! To so nekatere adventne misli, to so želje naše matere sv. Cerkve, to so nameni našega Zveličarja samega. Porabimo ta čas, te dneve usmiljenja, poslušajmo glas sv. Cerkve, resne opomine svetega predhodnika! Potem bo tudi za nas sveti čas, čas dušnega miru in ob smrti bomo zaupno zaklicali: »Pridi, Gospod Jezus! Pridi!« Amen.

Fr. K.

Katehetični govori

o veri in apostolski veroizpovedi.

Spisal dekan Anton Skubic.

VII.

Jezus Kristus: 1. Bog-človek.

(Konec.)

Samo Bog more zadostiti razžaljenemu Bogu za greh. Kristus mora biti Bog! Da, on je pravi Bog! O tem ne more biti dvoma. Saj je nebeški Oče sam to slovesno razglasil pri krstu svojega Sina, rekoč: »Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje! (Mat. 3. 17.) Ob njegovem spremenjenju na gori Tabor pa je Bog Oče še enkrat potrdil isto svoje pričevanje. In na to pričevanje se sklicuje sv. Peter, ko dokazuje božanstvo Kristusovo, rekoč: »Prejel je od Boga Očeta slavo in čast, ko je prišel takšen glas nadenj iz prečastitega veličastva: Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje; njega poslušajte!« (II. Petr. 1. 17.) Zato je Zveličar tako sinovsko zaklical pred svojim trpljenjem svojemu Očetu: »Oče, povelčaj svoje ime!« In sv. evangelij nadaljuje: »Glas je tedaj prišel iz neba: Poveljal sem in bom zopet poveljal!« (Jan. 12. 28.)

Ko je veliki duhovnik Jezusa slovesno vprašal: »Zarotim te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin božji?« (Mat. 26. 63) je Kristus z vso odločnostjo potrdil: »Ti si rekel, jaz sem!« Ko bi torej ne bil res Bog, bi moral biti pravi lažnik in hinavec. Proti temu pa se upira naš razum, ki ga pozna kot najpopolnejše in najsvetejše bitje, ki je lahko vse svoje sovražnike odkrito vprašal:

»Kdo izmed vas me more greha prepričati?« (Jan. 8, 46.) In vsi so umolknili, nihče ni črnil, nihče si ga ni upal obdolžiti kake laži.

O, nikar se ne čudimo, ako so apostoli bili tako živo prepričani o božanstvu Gospodovem, da je apostol Peter s tako odločnostjo v imenu celega apostolskega zbora zaklical: »Ti si Kristus, Sin živega Boga!« (Mat. 16. 16.) Ne čudimo se, ako je Natanael izpovedal tako živo vero, rekoč: »Učenik, ti si Sin božji, ti si kralj izraelski!« (Jan. 1. 49.) Zato je sv. Janez o Kristusovem učlovečenju zapisal: »In Beseda je meso postala in med nami prebivala, in smo videli njeno slavo, kakor slavo Edinorojenega od Očeta, polna milosti in resnice« (Jan. 1. 14.) Na drugem mestu pa razsvetljeni sv. Janez trdi: »In jaz sem videl in sem pričeval, da je ta Sin božji!« (Jan. 1. 34.) Lahko je torej sv. Pavel pisal o njem: »Tiste dni nam je Bog govoril po Sinu, katerega je postavil deležnika vseh reči, po katerem je ustvaril tudi svet« (Hebr. 1. 2). Da, vsi apostoli so imeli tako vero, kakor priča sv. Janez: »Mi smo verovali in spoznali, da si ti Kristus, Sin božji!« (Jan. 6. 70.) Zato tudi sveta Cerkev nikdar ni mogla drugače učiti in ne bo učila!

Ako pa kdo ne veruje Bogu, ne Jezusu Kristusu, ne sv. Cerkvi, potem pa naj veruje vsaj hudobnemu duhu, ki potrjuje isto resnico. Ko je prišel Jezus v deželo Gerazenov, sta ga srečala dva obsedenca, ki sta prišla iz grobov, silno divja, tako da nihče ni mogel po tisti poti iti. In glej, vpila sta, rekoč: »Kaj nam in tebi, Jezus, Sin božji? Ali si le-sem prišel nas pred časom mučiti?« (Mat. 8, 28. sl.) Sv. Marko pa pripoveduje o drugem, ki je bil večkrat z železjem in verigami zvezan, pa je vse raztrgal, in nihče ga ni mogel ukrotiti. In je bil noč in dan v grobeh in na gorah, je vpil in se je s kamni tolkel. Ko pa je Jezusa od daleč videl, mu je naproti tekkel in predenj padel in je z velikim glasom vpil in rekel: »Kaj je meni in tebi, Jezus, Sin Boga Najvišjega? Zarotim te pri Bogu, nikar me ne nadleguj!« (Mark. 5. 2. sl.) Sv. Luka pa priča: »Šli so pa tudi hudiči iz mnogih, so vpili in rekli: Ti si Sin božji!« (Luk. 4. 41.) Sami hudobni duhovi so glasno pričali Jezusovo božanstvo.

Vsi ti dokazi nas silijo, da vzkliknemo, kakor je zaklical rimski stotnik ob Kristusovi smrti: »Resnično, ta je bil Sin božji!« (Mat. 27. 54.) Ali kakor je vzdihnil sv. Tomaž, ko se mu je Zveličar prikazal po svojem vstajenju: »Moj Gospod in moj Bog!« (Jan. 20. 28.) In tako je vzkliknil Tomaž, ki ga ne moremo dolžiti lahkovernosti!

Kristus je Bog, a obenem tudi pravi človek; zakaj le kot Bog in človek je mogel padlega človeka spravi-

viti z razžaljenim Bogom. Privzel je k svoji božji naravi človeško naravo, to je dušo in telo, in postal je ljudem v vsem enak razen greha (Hebr. 4. 15). Zato piše sv. Janez: »In Beseda je meso postala in med nami prebivala« (Jan. 1. 14). Kot takega ga je napovedal že prerok Izaija, rekoč: »Glej, Devica bo spočela in rodila Sina, in imenuj njegovo ime Emanuel« (Iz. 7. 14). Angel Gabriel je istotako govoril preblaženi Devici Mariji: »Sveti Duh bo prišel v te, in moč Najvišjega te bo obsenčila; zaradi tega bo Sveti, rojeno iz tebe, imenovano Sin božji« (Luk. 1. 35). Kristus je imel torej pravo človeško telo, saj je bil rojen, je rasel, trpel in umrl. Imel je pravo človeško dušo s pravimi človeškimi zmožnostmi, saj pravi sv. evangelij, da je »rasel v modrosti«. Kristus pa je sam govoril o svoji duši, rekoč: »Moja duša je žalostna do smrti!« (Mat. 26. 38). In to dušo je nazadnje izročil v roke svojega nebeškega Očeta!

Seveda je bilo to za Boga veliko ponižanje, kakor trdi sv. Pavel: »Sam sebe je v nič dejal, ko je podobo hlapca nase vzel!« (Filip. 2. 7.) To pa je Kristus storil, da je mogel postati s r e d n i k med Bogom in človekom, kakor veli isti sv. Pavel: »Zakaj en Bog je, tudi en srednik med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus, kateri je dal sam sebe v rešitev za vse!« (I. Tim. 2. 5.) Kajpada je to velika skrivnost po besedah sv. pisma: »In očitno je velika skrivnost pobožnosti, katera je bila razodeta v mesu, opravičena v Duhu, katera se je prikazala angelom, bila oznanovana narodom, verovana na svetu, gori vzeta v časti« (I. Tim. 3. 16).

Verniki! Bog je torej prišel na svet in postal je človek. Svet je hrepenel po njem, ko pa je prišel, je moral sv. Janez pisati: »Na svetu je bil, in svet je po njem storjen in svet ga ni spoznal. V svojo lastnino je prišel, pa njegovi ga niso sprejeli!« (Jan. 1. 10.) V vseh stoletjih so bili ljudje, ki Kristusa niso hoteli spoznati kot Boga in ga niso hoteli sprejeti kot svojega dobrotnega brata. Tudi danes je še mnogo ljudi, ki preklinjajo Kristusa, češ, da je bil samo človek, morda najpopolnejši in najplemenitejši človek. Zakaj tako? Zato, ker, če ga priznajo za Boga, se mu morajo tudi ukloniti kot svojemu Gospodu, ki ima oblast dajati zapovedi, katere mora človek tudi izpolniti; tega pa človeški napuh noče! Ne razum, ampak mesenost in človekova zlobna volja taji božanstvo Kristusu! Gorje pa takim ljudem ob sodbi! Zakaj zapisano je: »Kdor veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v ime edinorojenega Sina božjega!« (Jan. 3. 18.) Sv. pismo pa tudi pove, zakaj nekateri ljudje nočejo verovati: »To pa je sodba,« tako pravi, »ker je luč prišla na svet, in so ljudje bolj ljubili temo kot luč; zakaj

njih dela so bila huda. Slehern namreč, kateri hudo dela, sovraži luč in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela. Kdor pa dela resnico, pride k luči, da se razodenejo njegova dela, ker so v Bogu storjena» (Jan. 3. 19. sl.). — Verniki moji! Ako so naša dela prava, potem mi z vsem srcem priznavamo, da je Kristus naš Bog, mi pa njegova popolna last, ter govorimo s sv. apostolom Petrom: »Ti si Kristus, Sin živega Boga!« Mi ga molimo kot svojega Boga, mi se mu klanjamo kot ničeva stvar. Mi želimo, da Kristus zmaguje, Kristus vlada, Kristus zapoveduje, ter ponižno molimo: »Jezus, tebi živim; Jezus, tebi umrjem; Jezus, tvoj sem živ in mrtev!« Amen.

VIII.

Jezus Kristus: 2. Učenik.

Dolgo so narodi čakali obljubljenega Odrešenika in srčno po njem hrepeneli. Preroki so ga napovedovali in pisali o njem često tako natanko, kakor bi ga z lastnimi očmi gledali in bi se njegovo življenje razvijalo prav vpricho njih. Napovedovali so čas in kraj, kje se bo rodil. Tako je pisal že Mozes: »Kraljeva palica ne bo odvezeta od Juda, dokler ne pride tisti, ki ima biti poslan, in katerega čakajo narodi« (I. Moz. 49. 10). Prerok Daniel pa je natančno napovedal, da pride Odrešenik po 70 letnih tednih, to je čez 490 let. Prerok Malahija ga kaže prav v bližini, rekoč: »In zdajci bo prišel ... Gospodovalec, katerega vi iščete, in angel zaveze, katerega vi želite. Glej, pride!« (Mat. 3. 1.) Kje bo stopil med ljudi? Prerok Mihej vé, ko pravi: »In ti, Betlehem Efrata, majhen si med tisoči v Judu, iz tebe mi pride Gospodovalec v Izraelu, in njegov izhod je od začetka, od večnih dni!« (Mih. 5. 2.) Devica pa ga bo čudežno rodila, kar ves zavzet napoveduje prerok Izaija: »Glejte, Devica bo spočela in Sinu rodila, in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel!« (Iz. 7. 14.) S tem so hoteli preroki vedno vzdrževati živo vero v prihodnjega Odrešenika in novega Učenika.

Ne samo njegov prihod, vse njegovo življenje je prerokom pred očmi. Vsi njegovi čudeži, njegovo trpljenje, smrt, vstajenje, vnebohod, prav vse! Stoletja prej popisuje njegove čudeže prerok Izaija: »Bog sam bo prišel in vas bo rešil. Tedaj se bodo odprle slepim oči, in ušesa gluhih bodo odmašena. Tedaj bo kruljavi skakal kakor jelen, in jezik mutastih se bo razvezal« (Iz. 34. 4. sl.). Kot moža največjih bolečin ga popisuje Izaija, kakor bi stal pod njegovim križem. David pa piše o njegovem trpljenju: »Moje roke in moje noge so mi prebodli, vse moje kosti so

prešteli, moja oblačila so si razdelili in za mojo suknjo so vadljali« (Ps. 21. 17. sl.). Obenem pa v duhu gleda, kako Odrešenik zmaga sovraže in smrt, ter popisuje njegovo vstajenje: »Ne boš pustil moje duše v peklu in tudi ne boš pripustil svojemu Svetemu videti trohnobe!« (Ps. 15. 10.) Popisuje ga kot zmagošlavnega kralja, ki bo v svojem kraljestvu, sv. Cerkvi, vladal do konca, rekoč: »On bo gospodoval od morja do morja... In molili ga bodo vsi kralji zemlje, vsi narodi mu bodo služili« (Ps. 71. 8, 11). — Sedaj pa vzemite, verniki moji, v roke sveti evangelij, berite Gospodovo življenje, potem pa recite, če ni Jezus Kristus tisti Odrešenik, ki so ga napovedovali preroki in ga hrepeneče čakali narodi?

Dà, on je! Rojen iz Marije Device, v betlehemskega hlevu, v podobi hlapca! Dà, on je, ki mu angeli pojo ob njegovem rojstvu, ob zibelu, ob jasliah: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!« (Luk. 2. 14.) On je, ki ga je sv. Janez Krstnik v puščavi naravnost s prstom pokazal, rekoč: »Glej, Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta!« (Jan. 1. 29.) — Ne bom vam natanko popisoval življenja Jezusa Kristusa, ker bi to presehalo obseg mojih katehetskian govov; saj o njegovem čudovitem življenju lahko berete v knjigah in vam govorimo ob častitih Gospodovih praznikih. Pokazati pa vam hočem, da nas je on res odrešil teme zmot in greha; pokazati vam hočem Kristusa kot novega Učenika, kakor sam pravi: »Eden je učenik, Kristus!« (Mat. 23. 10.)

(Dalje prihodnjič.)

Pogled na slovstvo.

Šolske knjige. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je izdala dva seznamka šolskih knjig, enega za ljudske in meščanske šole in enega za srednje šole. V seznamkih so navedene samo knjige, ki so še v zalogi, in take, ki bodo kmalu natisnjene.

Za verouk v ljudskih in meščanskih šolah ima knjigarna na razpolago te-le knjige: 1. Krščanski nauk za prvence (knjiga bode kmalu natisnjena). — 2. Veliki katekizem, cena 1 K 20 vin. — 3. Volc, Kratke zgodbe sv. pisma stare in nove zaveze, 60 vin. — 4. Panholzer, Male zgodbe sv. pisma stare in nove zaveze, 1 K 60 vin. — 5. Stroj, Kratka zgodovina sv. katoliške Cerkve, 2 K 40 vin. — 6. Stroj, Liturgika, nauk o bogočastnih obredih sv. katoliške Cerkve, 5 K. — 7. Ali znaš? Zbirka najpotrebnejših molitev in kratki krščanski nauk, 1 K. — 8. Dr. Pečjak, Šolski molitvenik. Vez. 5 K. — Seznamek šolskih knjig za ljudske in meščanske šole stane 20 vinarjev.

Za verouk v srednjih šolah ima knjigarna v zalogi te-le knjige: 1. Veliki katekizem, 1 K 20 vin. — 2. Stroj, Litur-

gika, nauk o bogočastnih obredih sv. katoliške Cerkve, 5 K. — 3. in 4. Dr. Karlin, Zgodovina razodetja božjega v stari in novi zavezi. Po 3 K 30 vin. — 5. Dr. Svetina, Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol. I. knjiga: Resničnost katoliške vere. 5 K. — 6. Dr. Pečjak, Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol. II. knjiga: Resnice katoliške vere. 5 K. — 7. Dr. Pečjak, Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol. III. knjiga: Življenje po katoliški veri. 5 K. — 8. Dr. Medved, Zgodovina sv. katoliške Cerkve za VIII. gimn. razred. 7 K. — 9. Dr. Svetina, Katoliški verouk za realko, učiteljišče in dekleški licej. I. knjiga: Verske resnice. 5 K. — 10. Kržič, Zgodovina sv. katoliške Cerkve za srednje šole. 2 K. — 11. Kržič, Kratka katehetika s praktičnimi pojasnili. 3 K. — Seznamek šolskih knjig za srednje šole stane 30 vin.

Učni načrt za pouk verouka na splošnih in strokovnih obrtnih nadaljevalnih šolah. V ljubljanski škofiji velja glede pouka verouka na splošnih in strokovnih obrtnih nadaljevalnih šolah določba, ki je bila objavljena v Škofijskem listu 1. 1911. (str. 43) in 1. 1912. (str. 67) in ki se glasi: V I. razredu naj se resnice in nauki sv. Cerkve razlagajo na podlagi liturgike vzporedno s cerkvenim letom, v II. razredu na podlagi cerkvene zgodovine in v III. razredu naj se obravnava verouk apologetično. Podrobni učni načrt je priobčen v »Društvenem govorniku« (II. zvezek, str. 209—216, 216—221 in III. zvezek, str. 84—89).

Knjige Družbe sv. Mohorja. Kakor smo izvedeli, bo Družba sv. Mohorja kmalu pričela razpošiljati družbene knjige za l. 1919. Ker vsled preselitve iz Celovca koledar za l. 1920. še ne bo dotiskan, bo razposlala za enkrat druge knjige, koledar pa pozneje. Če je kdo zamudil rok za vpisovanje, se lahko ta mesec izjemoma še vpiše. Udnina znaša 4 K. Naročila je treba poslati Družbi sv. Mohorja v Prevalje, Koroško.

Godovnice nebeški Materi. 17 pesmi za razne Marijine praznike in godove tekom cerkvenega leta. Za mešani zbor (deloma z orgljami) zložil St. Premrl, stolni organist in regens chori v Ljubljani. Part. 12 K, glasovi 3 K.

Radostnega srca pozdravljamo to novo delo našega marljivega in plodovitega skladatelja, kakršno smo v cerkveno-glasbeni literaturi prav občutno pogrešali. Znano je, da smo že davno imeli za vsako nedeljo, praznik ali god posebne napeve s tozadevnim besedilom. L. Dolinar je n. pr. l. 1862. izdal dva zvezka napevov za nedelje, godove in praznike celega leta. Tudi Fr. Gerbič je svojčas v »Sijonski Liri« izdal več podobnih napevov. Take godovnice so se pa pozneje več ali manj opustile; izpodrinile so jih druge novejšje in modernejšje skladbe. Ali naj bi torej ravno manjši Marijini godovi in prazniki ostali še naprej brez posebnih napevov, zlasti še, ker se Slovenci radi ponašamo, da smo goreči Marijini častilci? Prepričani smo torej, da je g. skladatelj s temi napevi izborno ustregel vsem slovenskim cerkvenim zborom, mestnim in po deželi. Besedilo, ki je dokaj izboljšano, oziroma novo, bo tolmačilo vsaj deloma latinske hvalnice, katere sv. Cerkev ob takih dneh uporablja pri sv. maši, v gradualu ali ofertoriju in ki razlagajo vernikom pomen praznika ali godu. Napevi se odlikujejo po izvrzni lepoti melodije, kakor harmonije in samostojni glasbeni obliki sploh. Posebno enoglasni stavki pridejo do polne veljave in lepote ob veličastnem in mogočnem spremljanju orgelj. Pesmi ne bodo nudile nikakršnih težav nikomur. Kdor jih bode proizvajal, dosegel bo najlepši uspeh. Zbirko priporočamo kar najtopleje.

Ob petnajststoletnici sv. Hieronima.

O priliki petnajststoletnice smrti sv. Hieronima objavlja ravnateljstvo Arheološkega muzeja v Splitu naslednji poziv:

Dne 30. septembra 1920. poteče petnajststo let, odkar je umrl sv. Hieronim, cerkveni učenjak, po rodu Dalmatinec. Leto njegove smrti je sicer med znanstveniki sporno; nekateri trdijo, da je umrl 419. leta, drugi so pa za leto 420., kar je tudi verjetneje.

Društvo sv. Jeronima v Zagrebu je obhajalo petnajststoletnico svojega zavetnika že leta 1918., Rim jo name-rava slaviti na poseben način 30. septembra 1920. leta.

V trajen spomin tega godu bo izdalo papeževu državno tajništvo v Rimu Zbornik izvirnih razprav o življenju, delih itd. sv. Hieronima. Te razprave naj podajo zadnje rezultate o tem predmetu v področju zgodovine, patristike, kritike in biblijske eksegeze.

Poverjeništvo papeževga državnega tajništva v Rimu je pozvalo ravnatelja Arheološkega muzeja v Splitu, don Frana Buliča, da prispeva za Zbornik razpravo o »Rojstnem mestu sv. Hieronima«. O tem je don Bulič že pisal l. 1898. in dokazoval, da je rojstno mesto sv. Hieronima, Stridon, ležalo na Grahovem polju v Bosni, kjer je nekoč tekla meja med Dalmacijo in Panonijo. Temu mnenju so se pridružili vsi evropski učenjaki, samo v domačih deželah so se oglašali dvomi. Don Bulič bo zato za Zbornik napisal razpravo o tem predmetu. Razen tega bi pa rad napisal tudi povesti, ki živijo med narodom o svetnikovem rojstnem mestu, življenju, značaju.

Ravnateljstvo Arheološkega muzeja v Splitu se je že leta 1911. s posebno okrožnico obrnilo na vse cerkvene urade in samostane v naših deželah, da bi poleg ostalih podatkov o življenju, delih, ikonografiji sv. Hieronima zbrali tudi narodne pripovedi o njem. Uspeh tedaj ni bil velik. Sedaj naj se to preiskavanje nadaljuje in vse gradivo pošlje gorinavedenemu ravnateljstvu. Tudi Rim želi imeti še kakega drugega sotrudnika iz naših krajev.

Za sv. Hieronima se pulijo celo Mažari, češ da se je rodil v Strigovi med Muro in Dravo. Toda tega znastveni svet nikoli ni resno jemal in sv. Hieronim je naš, ves naš. Zato se spodobi, da ravno mi pokažemo za to vprašanje posebno zanimanje in da prispevajo za imenovani Zbornik čim več znanstvenega gradiva ravno naši učenjaki.

Ker je v danih razmerah direktno občevanje potom pošte otežkočeno, se tem potom pozivljejo vsi tisti, ki nameravajo o gori navedenih predmetih napisati kako izvirno delo, da stopijo v stik z ravnateljstvom Arheološkega muzeja v Splitu.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani
priporoča izmed starejših letnikov „Duhovnega Pastirja“
letnika 1915 in 1916, v katerih je bilo objavljeno:

Cerkveno leto.

Spisal **Dr. Fr. Ušeničnik.**

Vsebina: I. Cerkveno leto vobče. — II. Posamezne dobe cerkvenega leta in Gospodovi prazniki. — III. Prazniki in godovi prebl. Device Marije, angelov in svetnikov.

V letniku 1916 je bil objavljen tudi:

Obred sv. maše.

Spisal **Dr. Fr. Ušeničnik.**

Vsebina: Liturgija v prvi krščanski dobi. — Rimski mašni obred — Rubricae generales Missalis. — Razne vrste maš v rimskem obredu. (Votivne maše. Črne maše.)

Č. č. gg. naročnikom!

Kakor kaže stroškovnik, ki ga je predložila tiskarna, bodo znesli tiskarski stroški za letošnji letnik *Duhovnega Pastirja* nad 20.000 K. Tega zneska z dosedanjjo naročnino ne moremo pokriti; nujno je potrebno, da zvišamo naročnino in da nam č. č. gg. naročniki — razen gg. bogoslovcev — **doplačajo za letošnje leto po 8 kron.** V ta namen so tudi priložene **položnice.**

Da ne bodo stroški še večji, je moral današnji zvezek iziti v manjšem obsegu. Gradivo, ki se je moralo odložiti, pride na vrsto v naslednjih zvezkih.

Sedanja draginja tiskarskih potrebščin in tiska bode najbolj občutno zadela strokovne in znanstvene časopise, ki pač ne morejo imeti po več tisoč naročnikov. Boriti se bodo morali za svoj obstanek. Ravno ti časopisi so nam najbolj potrebni in zato trdno upamo, da bode tudi slovenska duhovščina storila vse, da ohrani svoj **edini homiletični časopis.**

Uredništvo in založništvo Duhovnega Pastirja.